UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm Primvm. Dei Opt. Max. auxilio inuocato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

AVGVSTINI BEROII IVRISCONSVLTI BONONIENSIS CONSILIORVM

Volumen Secundum.

SVMMARIVM.

1 *Consilium peritioris ẽt iniquum, & iniuſtum ſequens excuſatur.*
2 *Et in quibus perſonis maximè hoc verum ſit.*
3 *Excuſatur ab expenſis, qui pro ſe vnius doctoris opinionẽ habet.*
4 *Contra conſilio ſapientis quomodo ſuccurratur.*
5 *Protocollum quod eſſe dicatur, & in quo differat ab extenſo in libro rogationum.*
Originale quod eſſe dicatur, & num. 31. & 64.
6 *Protocollo, ſiue matrici ſcripturæ magis ſtatur, quam ſcripturæ ex eo aſſumptæ, & inſtrumento in publicam formam redacto, vbicunque inter hæc aliqua extat differentia.*
7 *Exempla propriè dicuntur omnes ſcripturæ ex protocollo, ſiue ex originali matrice aſſumptæ.*
8 *Inſtrumento dato parti, & libro notarij inter ſe differentibus, ſtã dum eſt libro notarij,*
9 *A protocollo, & libro notarij differentibus, ſtatur protocollo, & originali ſcripturæ etiam cancellatæ.*
10 *Niſi ita eſſet abraſa, & cancellata, vt legi non poſſet, tunc enim libro ſtandum eſt.*
11 *Scriptura notarij non poteſt dici originalis, neque fidem facit, quę non habet diem, menſem, annum, teſtes de ſcriptos, notarij ſubſcriptionem, & illa verba actum, ſeu publicatum &c.*
12 *Inſtrumentum publicum ex ſcriptura imperfecta aſſumi nõ põt.*
13 *Teſtamenti ſcriptura manu teſtatoris ſcripta etiam inter liberos non valet, nec probat, vt teſtamẽtum, niſi lecta, & publicata ſit: & quod nomen Papæ, & dies fuerint in ea appoſita num. 76.*
14 *Contractus imperfectus dicitur, qui non fuit lectus, nec publicatus partibus,*
15 *Teſtatoris voluntas, vt lex ſeruanda.*
16 *In teſtamento manu teſtatoris ſcripto omnis falſitatis ſuſpitio tollitur: declaratur infra nu. 63.*
17 *Teſtatoris voluntas ex inſtrumento teſtamenti formiter deſcripto oſtenditur, & nu. 61.*
18 *Ex inſtrumento tres oriuntur præſumptiones.*
19 *Teſtatoris voluntas ex teſtamẽto etiam inualido, minusq́ue ſolenni colligitur.*
20 *Notariorũ ſtilus, & mos in conficiendis, de ſcribendis, & cuſtodiẽdis contractibus, & ſcripturis, & cui ſcripturæ ſtetur, & nu. 64.*
21 *Inſtrumenti fides ſi vacillet, quò recurrendum ſit, & nu. 65.*
22 *Originale, & protocollum penes notarium debet remanere. & id quod eſt penes ipſum, originale eſſe præſumitur, & nu. 62.*
23 *Notarius, qui in protocollo errauit in omittendo ſolennia in inſtrumento requiſita, poteſt, & debet illa ex proprio officio apponere. Contra nu. 70. Quod declaratur nu. 73.*
24 *Inſtrumentum ſemper valere præſumendum eſt, niſi contrarium probetur, & niſi de vitio viſibili conſtet num. 72. & 74.*
25 *Teſtamentum manu teſtatoris ſcriptum cũ teſtibus valet: Quod declaratur num. 75.*
26 *Teſtamentum cum quinque teſtibus propter cauſulam codicillarẽ appoſitam valet iure codicillorum.*
27 *Teſtamento ad pias cauſas ſola iuriſgentiũ ſolẽnitas ſeruatur.*
28 *Scriptura manu diuerſorum ſcripta ſuſpecta fit, ſi notarius de ſcripturæ diuerſitate mentionem non faciat.*
29 *Protocollum manu notarij rogati, & non alterius omnino ſcribẽdum eſt, & num. 33.*
30 *Imbreuiatura notarij quando, & quomodo fidem faciat.*
32 *Teſtatoris voluntas, quæ per teſtes, & aliquam ſcripturam probari poteſt, perire non debet, quamuis ſcriptura fuerit inualida, quando teſtator nuncupatiuè teſtari voluit: Niſi eſſet vitium in protocollo, quod extaret.*
33 *Niſiq́, alia ſolennia, & requiſita deficiant.*
34 *Omiſſio ſolennium teſtamenti facta imperitia, & ſimplicitate notarij actum vitiat.*
35 *Maximè in ijs, quæ ad iuris rigorem conſeruandum ſunt inducta.*
36 *Scriptura propter repugnantiam, & in certitudinem vitiatur.*
37 *Cancellatio quando præiudicet fidei inſtrumenti in reliquis non cãcellatis, & quando non.*
38 *Notarius quando de cancellatione per ipſum facta in inſtrumento atteſtationem facere poſſit.*
39 *Vltima volũtas nulla valet, ſi teſtes pauciores qnq́, interueniãt.*
40 *Teſtium nomina in teſtamentis, & inſtrumentis quomodo, & cũ quibus qualitatibus deſcribenda ſint.*
41 *Perſona cũ duabus demõſtrationibus exprimi, & certificari dẽt.*
42 *Notarius, & teſtes de ſolennitate teſtamenti à teſtatore rogati eſſe debent & nu. 44.*
43 *Debent etiam ipſi teſtatorem tempore, quo fit teſtm̃, cognoſcere, & hoc in teſtõ ſcribendum eſt, vel ſaltem dici debet in teſtamento, aut notarium, aut teſtes illum cognouiſſe.*
44 *Teſtes rogati, & adhibiti eſſe debent de ſolẽnitate teſtamẽti, alioquin teſtamentum non valet.*
45 *Notarius an, & quãdo ſolennitatem ab eo per errorem omiſſam poſſit ex proprio officio ſupplere, & nu. 47.*
46 *Inſtrumentum, ſeu teſtamentum, in quo ex defectu, & culpa notarij ſolennia deficiunt, præſumitur falſum.*
48 *Teſtes, & notarius an, & qñ præſumãtur rogati ex eo, quod in ꝓtocollo, & teſtamento deſcripti ſunt, & ſe deſcribi paſſi fuerunt.*
49 *Teſtm̃ ẽt inter liberos nõ valet, ſi in eo nõ ſit ſcriptum, actũ & publicatũ &c. quamuis teſtium nomina deſcripta ſint, & nu. 51.*
50 *Ex ſcriptura cancellata, & interlineata argm̃ aſſumi non debet.*
51 *Teſtamentum etiam inter liberos, omneq́, aliud inſtrumentum debet apparere eſſe lectum, & publicatum ad hoc, vt valeat.*
52 *Teſtameñti ẽt inter liberos ſcriptura diem, & conſulem requirit.*
53 *De inſtrumenti eſſentia eſt appoſitio diei, & conſulis, ſiue eius loco nominis Imperatoris, aut Papæ.*
54 *Inſtrumẽtum ad hoc, vt valeat; fidemq́, faciat, à notario legitime creato confectum, & ſcriptum eſſe debet.*
55 *Notariatus priuilegio non gaudet etiam deſcriptus in matricula notariorum, niſi notariatus officium exercere ſolitus ſit.*
56 *Forma in teſtamentis omnino obſeruanda.*
57 *Negatiua mera de per ſe dicitur de iure probata, & fundata*
58 *Alex. in conſi. 14. in 6. volu. declaratur.*
59 *Teſtamentum nullum ratione ſolennitatis omiſſæ, aut alia cauſa nullam tribuit actionem, nec petitionem.*
60 *Voluntas teſtatoris ex teſtamento non lecto, nec publicato nõ valet, vt teſtamentum, neque ex ea quicquam peti poteſt.*
62 *Originalia penes quem debeant remanere.*
64 *Protocollũ, & prima originalis ſcriptura ꝓpriè, & verè q̃ ſint.*
65 *Sozi. in conſi. 277. lib. 2. declaratur.*
66 *Notariorum ſtilus, & conſuetudo non eſt lacerare, & cancellare primam ſcripturam, ſeu imbreuiaturam, poſtquam illius tenorẽ in libro extenderunt.*
67 *Nec poſsũt impune prima originalia, & ſua protocolla lacerare,*
68 *Sed debent ea penes ſe retinere, & cuſtodire.*
69 *Et ſi lacerauerint, quandoq́, poſſunt ob hoc torqueri.*
71 *Teſtamentum, in quo à notario fuerunt omiſſa ſolennia, quæ ex ſuo officio apponi debebant, cenſetur falſum.*
72 *Teſtm̃ in dubio pſumit valere, niſi de vitio viſibili cõſtet, & n. 74.*

77 *Clauſula codicillaris non operatur, vt teſtamentũ inualidum valeat tanquam vltima voluntas, niſi illud teſtamentum fuerit lectum, & publicatum, & in eo fuerint deſcripti teſtes cũ expreſſionibus requiſitis, quodq́; in eo ſit ſcriptum teſtes, ſeu notarium cognouiſſe teſtatorem.*

78 *Teſtamentum, in quo multa fuerunt ad pias cauſas legata, valet quoad pia legata, at non quoad alia, ſi in eo ſola iuriſgentium, & non iuris poſitiui ſolennitas ſeruata ſit.*

79 *Nec quoad legata valebit, ſi in teſtõ non fuerint deſcripti teſtes cũ ſuis nominibus proprijs, & cũ demonſtrationibus requiſitis,*

80 *Et niſi dies, & nomen Papæ in illo adſint.*

81 *Niſiq́; teſtamentum fuerit lectum, & publicatum.*

82 *Remedium, l. fi. C. de edict. Diui Adria. tollen. & ſtatuti transferentis ipſo iure poſſeſſionem in hæredes abſque alia apprehenſione dicitur merè poſſeſſorium.*

Et quæ poſſeſſio per vtrunq́; remedium acquiratur.

83 *Poſſeſſio ex ſtatuto transferente ipſo iure poſſeſſionem abſq; apprehenſione acquiſita dicitur ciuiliſſima.*

84 *Item & artificioſa.*

85 *Eſtq́; debilior vera poſſeſſione.*

86 *Neque tribuit poſſeſſorium recuperandæ.*

87 *Hæres, cui poſſeſſio ex ſtatuto ipſo iure acquiritur, intentat etiam remedium l. fi. C. de edict. Diui Adr. toll. & alia poſſeſſoria adipiſcendæ ad veram, & efficacem poſſeſſionem acquirendam.*

88 *Poſſeſſio in hæredem per ſtatutum ipſo iure in illum transferens poſſeſſionem non dicitur continuata, ſi ea mortuo poſſeſſore ſtatim per alium fuiſſet apprehenſa.*

89 *Et an apprehenſio corporalis, vel ſaltem animus in ea acquirenda requiratur.*

90 *Hæres ſcriptus in teſtõ ad hoc, vt vigore ſtatuti, ſiue remedij d. l. fi. C. de edict. diui Adr. tolle. poſſit in poſſeſſionem immitti, debet coram iudice originale teſtamenti, & protocollum producere, ſi aduerſarius petat, non autem inſtrumentum publicum, aut extẽſum, aliàs ſi non producat, non eſt immiſſio concedenda.*

91 *Et teſtamentum debet omni vitio viſibili carere.*

92 *Laudum, & compromiſſum factum pro abſente cum promiſſione rati, illi abſenti non præiudicat, niſi conſenſerit, & ratificauerit: Nec ex eo aliquod ius in præiudicium non conſentientis alicui tribuitur.*

93 *Laudi effectus, & exequutio ſuſpenditur per petitionem reductionis ad arbitrium boni viri*

EPITOME.

TESTAMENTVM non valere, nec ex eo immiſſionem in poſſeſſionem bonorum hæreditariorũ poſſe cõcedi demonſtratur, qñ protocollum, ſeu primæua, & originalis ſcriptura teſtĩ ſubſtãtialia, & ſolẽnia requiſita non habeat, ſitq; in ſubſtantialibus cancellata, cũ extẽſo diſcordet, & multos defectus, de q̄bus hic fit mentio, patiat: quãuis in libro rogationũ, & extenſorũ ipſius notarij rogati, & teſtõ per eum in publicã formam redacto, & parti tradito omnia ſubſtantialia, & ſolennia requiſita appareant.

CONSILIVM PRIMVM.

Dei Opt. Max. auxilio inuocato

IN PRAESENTI cã, in qua Illuſtris Comes Guido Rangonus ſapientis ɔſilio ſuũ protulit laudũ, eſſent q̃ plura examinanda, & diſcutienda, quæ corã varijs iudicibus, & pſonis fuerũt agitata: ſed ſtudens breuitati, quoad poſſim, ſuper ijs tm̃, quę rem, cãmq; ɔtinent, fore inſiſtẽdũ exiſtimaui & ijs præcipuè, q̃ depẽdent à ɔſilio, ſm qđ à præfato Comite laudũ latũ fuit: qui quidem Illuſtris Comes, quamuis dicto ɔſilio reiecto, & neglecto potuiſſet laudare, cum ex poteſtate ſibi ɔceſſa à parti-
bus illũ elegerit, cuius ɔſilio laudare potuit, quemadmodum in cõpromiſſo ɔtinetur, per ea, quæ latè
dit Bar. in l. j. §. ſi plures. ff. de exerc. cum ſim. ibi
per Alex. & alios, & in c. cum olim, vbi Ant. extra de
arb. & Rom. in rub. de arbi. col. 13. cum alijs pluribus,
1 quæ poſſent allegari: † Tñ ipſe cẽſetur ſatis excuſatus
ex eo, quod conſilio ſapientis, & doctoris actu legentis ſuum protulit laudũ, & ſi malè, & iniuſtè, hoc potius eſt imputandũ conſultori, qui negotiũ non benè
diſcuſſit, q̃ prędicto Illuſtri Comitti, qui princeps eſt
optimus, atq; iuſtiſſimus, argumento eorum, quæ dicit
Bar. in l. in bonorum ff. de bo. poſſ. ti. gen. qui ſi legit
peritiorem ɔſuluit, eiuſq; conſilium ſequutus fuerit, quamuis iniquè, & iniuſtè fecerit, & illud
ſequi nõ teneatur, vt l. Titiũ, & Mœuiũ in prin. ff. de ad-
min. tut. Nam ei credẽdo, & ſuum conſilium ſequendo excuſatur, quia credendi, & conſequenter errandi
2 quoque iuſtam cauſam habet: † Quod maximè verũ
eſt in perſonis, quæ per ſe non debent ſcire, vt ſunt milites, & huiuſmodi, arg. l. fi. in prin. C. de iure deli. &
tex. in d. l. in bonorum, & ĩ l. regula. ff. de iuris, & facti
3 ignoran. Et † dicit Petrus de Anc. in cle. ne Romani
in prin. de elect. quod habẽs pro ſe opinionẽ multorum doctoris excuſatur ab expenſis, quia dr̃ iuſtam habuiſſe
cãm litigandi: & Bal. in l. iuris. C. qui admitti, vel ut
refert Alex. in d. l. in bonorũ, inquit, ꝙ notarius, qui
ſtm̃, ſiue inſtr̃m debet facere ſm conſilium ſapientis,
ſi aliqua nõ apponenda de cõſilio ſapientis appoſuit,
non tenetur de falſo, quia credendo ſapienti excuſatur: & Vicarij Caſtrorum, qui nõ tenentur eſſe periti,
ſi malum ſapientis conſilium ſequantur, non tenentur
in ſindicatu, vt dicit Alex. in apoſtil. ad Bar. in d. l. j. §. ſi
plures. Excuſandus eſt ergo Illuſtris Comes ſi ſequendo malũ ɔſiliũ peritioris errauit, quia non illi, ſed con-
4 ſultori eſt imputãdũ, † & ideo ei, qui ex tali ɔſilio fuit
grauatus, ſuccurſum eſt, vel aduerſus ɔſultorem, q non debuit, prout tenetur, fideliter ꝑ vtraq; parte ɔſulere. c.
non ſanè 14. q. 5. l. nemo de aſſeſſoribus, ſm ꝙ plenè refert, & ponit Spe. in tit. de requiſit. conſi. in §. vnico, &
habetur in rub. ff. de arbi. per Rom. vel per viam reductionis ad arbitrium boni viri, vel per viam appellationis, ſm ꝙ habetur per Bart. in d. l. j. §. ſi plures, & maximè, qñ recurritur ad conſilium ſapientis nõ ex neceſſitate à lege, vel ſtatuto impoſita, ſed ex conuentione,
& conſenſu partium, vt ibi per Bar. & alios, & p Ro. in
conſi. 228. & Io. de Im. in conſi. 130. ¶ Principalis itaque dubitatio ſuper qua inſiſtendũ eſt, in eo vertitur,
Vtrum teſtm̃, quoad aſſeritur factum à Gaſpare, ſit de
iure firmum, & validum, adeo ꝙ ex eo D. Eleanoria
hr̃s in illo inſtituta poſſit ſuccedere, excluſis dominis
Hieronymo, & Nicolao patruis dicti Gaſparis volentibus, & petẽtib⁹ ſuccedere abinteſtato, ꝓut fuit p Illuſtrẽ Comitẽ laudatũ. Ad cuius dubij deciſionẽ antequam
veniã, præmitto, ꝙ in effectu quatuor teſtĩ ſcripturæ reperiuntur, vna, vt dr̃ ſcripta manu Gaſparis teſtatoris
reperta in quadã capſula ipſius ſine die, menſe, anno,
conſule, indictione, & loci appoſitione, item abſq; teſtibus deſcriptis, nec ñ ſine ſubſcriptione alicuius perſonæ publicæ, ſiue priuatæ, ſed ſolũ cũ nominis Chriſti appoſitione in principio eiuſdẽ. Alia, & ſecũda reperitur
ſcriptura eiuſdemmet tenoris in effectu ſcripta, vt dr̃
manu alterius, quã teſtatoris, quæ in ſui principio hẽt
nomẽ Chriſti, annũ videlicet 1522. & diem nonã Auguſti, annum tñ, & diem cãcellatum, ſeu interlitũ, &
in fine poſt inſtõnẽ hæredis, & poſt clauſulã codicillarẽ immediate ſunt deſcripta locus, & noĩa teſtiũ, &
ꝙ teſtes fuerũt à teſtatore rogati per hæc verba videlicet, Actum Nutinæ in eccleſia &c. pſentibus teſtibus
vocatis, & rogatis &c. cũ expreſſione nominũ teſtiũ
prout in dicta ſcriptura apparet: hęc tamẽ omnia ſunt
corrupta,

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

corrupta, atque interlita: Reperiũtur etiã duæ ſubſcriptiones, vna manu cuiuſdam Ser Blaſij huius tenoris, Ego Blaſius rogatus fui &c. quæ ſubſcriptio eſt & ipſa deleta, altera huius tenoris, Ego Bernar. Sax. rogatus fui &c. & hæc ſubſcriptio eſt pura, munda, & abſq; aliqua interlineatura: A tergo verò illius hęc, & ſub iſta forma deſcripta ſunt, 1524. die 29. Iulij, indictio. duodecima: Frater Martinus de Mirandula, & ſub eiſdem forma plures alij Fratres vſq; ad octo reperiuntur de. quæ ſcriptura, vt in facto præſupponitur, eſt illa quæ fuit per notariũ publicata, & lecta tẽpore, quo conditum fuit teſtamentũ, & ab ea etiã aſſumpſit fundamentum & originẽ protocollũ, ſiuę ſcriptura appoſita in libro rogationũ notarij, in quo fuit exẽplata, & de forma quãuis non totaliter, vt iacebat, prout infra dicetur. Tertia extat ſcriptura teſtamenti extenſa, & deſcripta in libro, vt aſſeritur, rogationũ notarij manu ipſius Ser Bernardini Saxoguidani notarij, vt dicitur, rogati: & hæc ſcriptura habet oẽs teſtamenti ſolẽnitates à iure requiſitas, & eſt ſimilis de verbo ad verbum ſcripturę, de qua in inſtrumẽto authẽtico in actis pro ducto: & ab hac ſcriptura poſita in dicto libro eſt aſſumpta ſcriptura teſtamẽti authẽtici, & in publicã formã redacti, de qua infra ſtatim dicetur. Vltima, & quarta inuenitur ſcriptura authentica, & in formã publicã redacta eiuſdẽmet tenoris de verbo ad verbum, cuius ſcriptura, quæ eſt in dicto libro deſcripta, ex quo, ꝓut creditur, ea fuit aſſumpta. ¶ Præmitto etiã, † quod dicatur eſſe protocollũ, ſiue propriè originalis ſcriptura, quæ abbreuiatura etiã, ſiue matrix appellatur: & omiſſis ſuperfluis, cõcludo protocollũ eſſe illud primũ exẽplar, ſiue prima originalis ſcriptura, quę legitur, & publicatur tẽpore, quo actus fit ante, quã per notariũ extendatur in libro ſuarũ rogationũ, vt no. colligitur ex ijs, quæ dicit Bal. in rub. C. de fid. inſtr. in 6. col. verſ. vltimò &c. Illud verò extenſum in libro rogationũ nõ eſt protocollũ, nec propriè dicitur eſſe originalis ſcriptura, ſed impropriè, & largè, & ex ea etiã poteſt aſſumi exemplũ, ſicut ex protocollo. Differunt tamẽ, quia protocollũ præcedit, & eſt primũ exemplar, extẽſum verò in libro rogituũ ſubſequitur, & eſt illud, quod ex protocollo aſſumitur, vt in terminis colligitur ex ijs, quæ voluit Bal. in l. noſtrã in pen. col. verſ. Tertio quęritur. C. de teſta. & ſatis clarè ex verbis Bar. in d. l. ſiquis ex argentarijs. §. ſi initiũ in 3. col. in repetit. ac etiã in l. Sempronius proculo. ff. de leg. 2. & ex his, quę ponit Bal. in l. publicati in 9. q. C. de teſta. qui dicit, ꝙ propriiſsimè loquendo matrix ſcriptura dicitur originale, & habetur in §. fi. aliàs in §. penul. & ibi glo. expreſsè in verb. protocollũ, quæ melius hoc ponit, quã quilibet alius, in auth. de tabellio. Sed largè loquendo originale etiã dicitur omnis ſcriptura, quã de proprijs protocollis notarius ſumit, vt habetur per Bar. in d. l. Sẽpronius, nec reperio aliquem ſanæ mentis, qui præmiſsis contradicat, ad tradita per do. meũ Sozi. in conſ. 277. in 2. lib. per totũ. ¶ Præſuppono etiam, † ꝙ ſi aliqua ſit diſſonantia inter protocollũ, ſiue matricem, & inter extenſum in libro notarij, ſiue inſtrumentum aſſumptum, & exemplatum, atque in publicã formam redactum, ſemper recurrendum eſt ad protocollum, & ad matricem, & illi potius ſtandum eſt, quàm quibuſcunque alijs ſcripturis aſſumptis, & exẽplatis ex eo, & ſic potius ſtandum eſt protocollo, ſiue matrici, quam extenſo in libro rogitũ notarij, & plus, quàm inſtrumento in publicã formam redacto, qñ inter illa aliqua diſſonantia reperitur, vt in terminis voluit Bal. in d. l. noſtram in pen. col. verſ. & not. & Bar. in d. l. Sempronius proculo, Ang. in l. publicati. C. de teſta. gl. in §. penul. in auth. de tabellio. Specu. in tit. de inſtr. edit. in §. videndum verſ. & not. quod tabellio, glo. in l. argentarius in

prin. ff. de eden. ita etiam ponit, & ſequitur Bar. in d. l.
ſiquis ex argentarijs. §. ſi initium iu 3. col. in repetit. ff.
de edẽ. & hæc eſt communis opinio, à qua in iudicando non eſt recedendum, & ita expreſsè voluit do. meus Sozi. in couſ. 277. in fi. 4. col. cum ſequen. in 2. lib. &
ibi per totum cum multis allegatis per Deciũ, & Feli.
7 in cap. qm̄ contra de probatio. in 10. notab. † Omnes
enim ſcripturæ ex originali matrice, ſiue ex protocol
lo extractæ propriè dicuntur exempla, vt habetur in
d. §. ſi initium, & colligitur ex ijs, quę habẽtur in auth.
ſiquis in aliquo. C. de eden. & per Bal. in d. l. noſtrã, &
ideo vbi eſſet diſſonantia, ſtandũ eſſet exemplari, &
protocollo, vt ibi, & in locis prædictis colligitur, & ar
gumẽto eorũ quæ habẽtur in d. auth. ſiquis in aliquo:
8 † faciũt not. per Bar. & Ale. in d. l. ſiquis ex argentarijs.
§. prætor ait. ff. de eden. qui dicũt, ꝙ ſi varietas ſit inter
inſtrumentũ datum parti, & librum notarij, debet ſtari potius libro notarij tanquã magis originali, qm̄ ex
libro notarij ſumptũ eſt inſtrumẽtum: & ideo potius
ſtandum eſt exemplari, quàm exemplato. Ex quibus
clarè infertur, ꝙ qñ eſt diuerſitas inter inſtrumentũ,
& inter protocollum, ſeu matricem, ſtandum eſt pro-
9 tocollo, & matrici, † & ſi diuerſitas ſit inter protocol
lum, ſeu matricem, & inter librum notarij, potius ſtã-
dum erit protocollo, ſiue matrici, quàm libro notarij
ſumpto ex protocollo, ſiue matrice: ita eſt de mente
Bar. & Ale. in d. §. prętor ait, allegando glo. in d. §. pen.
in ver. protocollum in auth. de tabellio. cum ſimil. ſupra allegatis, & hoc idẽ voluit Pau. de Caſt. in d. §. prętor ait. Et prædicta procedunt etiam, ſi baſtardellus, ſiue abbreuiatura, vel matrix, & prima originalis ſcriptura fuiſſet calamo cancellata per trãſuerſum folij,
quæ propriè cancellatio dicitur ad not. in l. libertatẽ.
ff. de petit. hære. & in l. inductum. C. de ſolutio. qm̄ qñ
eſſet diuerſitas inter primam ſcripturam originalẽ, &
inter extenſum in libro, ſtaretur primæ originali, &
protocollo, vt voluit Bal. in d. l. noſtram in pen. colu.
verſi. & nota &c. Tantò magis igitur ſtandũ eſſet primę originali, & matrici, quę non haberet cancellationes, ſeu quæ non eſſet in totum cancellata, nec in partibus ſubſtãtialibus, quæ eſſet, & reperirietur inter ſcripturas, & notas notarij, prout in caſu noſtro vltra extẽſum in libro notarij reperitur prima originalis ſcriptura, & matrix apud notarium: ergo illi magis ſtandum eſt, quàm inſtrumento, & quàm extenſo in libro
10 notarij. Fateor tamẽ, † ꝙ ſi ſolũ reperirietur apud no-
tarium in libro ſuo extenſum, & non protocollũ, ſiue
matrix ſcriptura, vel reperirietur ita abraſa, vt legi nõ
poſſet, tunc ſtandũ eſſet extenſo in libro, vt originali,
vt colligitur ex dictis Bal. in d. l. noſtrã in pen. col. facit
tex. in l. fi. & ibi Bar. ff. de his, quæ in teſta. delen. & faciunt nota. per Bar. & Alex. in d. l. ſi quis. §. prætor ait,
& in d. §. ſi initium. ¶ Præmitto etiam, quæ dicatur eſſe matrix, ſiue prima originalis ſcriptura in terminis
noſtris: & mihi videtur profectò concludendũ, ꝙ illa
ſcriptura teſtamẽti ſcripta manu teſtatoris abſque die,
anno, & ſubſcriptione notarij, & ſine appoſitione teſtium non dicatur originalis, nec ad illam quo quo-
11 modo ſit recurrendum pro fide habenda, † tum quia
non habet diem, menſem, nec annum ad tradita per
Ioan. And. in addit. ad Specu. in tit. de inſtru. edit. in §.
oſtenſo in addit. incip. dixit Rolandinus, habetur per
Bar. Alex. & omnes in repetit. d. §. ſi initium, glo. in l.
generali. C. de tabula. lib. 10. & glo. in l. iuriſgentium. §.
quod ferè. ff. de pactis, Specula. in tit. de inſtrum. edit.
in d. §. oſtenſo: tũ quia illa ſcriptura non fuit manu notarij ſubſcripta: item in illa teſtes non ſunt deſcripti,
ergo nullam facit fidem, nec probat, nec originalis dici poteſt, vt colligitur ex iuribus ſupra proximè allegatis; quoniam de ſubſtantia inſtrumenti, &

ſcripturę notarij eſt, vt habeat teſtes, veluti habetur in
authen. vt præpon. nomen Imper. & per glo. in d.
l. generali: Itē quia ſpeciale eſt in teſtamento inter libe
ros ſcripto manu teſtatoris, vt valeat abſq; teſtibus in
auth. quod ſine, & ibi doctor. C. de teſt. & in l. fi. C. fam.
hercil. ¶ Pręterea in ea nō reperiuntur illa verba actū,
ſeu publicatū, nec præſentibus &c. ergo dicendū eſt il-
lam nō fuiſſe lectam, nec publicatam: nam ſi eſſent hu
iuſmodi verba in ea deſcripta, præſumeretur lecta, &
12 publicata. Quo fit, † vt dicatur imperfecta, & ex ea ne-
queat publicū inſtrumentū aſſumi, vt voluit Cyn. in l.
cōtractus. C. de fid. inſtr. not. in l. hac conſultiſſima in
prin. C. de teſt. Ale. in conſi. 152. in 2. vol. Bal. in auth.
quod ſine. C. de teſta. Vnde cū hæc ſcriptura non præ-
ſumatur lecta, nō dicetur originalis, nec aliquā faciet
fidem, nec ad illā erit recurrendum: qm̄ ſi contineret
etiā diſpoſitionem, & inſtitutionē inter liberos, non
faceret fidē, nec diceretur originalis, vt volunt docto.
13 oēs maxime Sali. in d. auth. quod ſine, qui dicit, † ꝙ
ſcriptura teſtamēti manu teſtatoris ſcripta etiā inter
liberos non lecta, nec publicata non valet, vt teſtamen
tum, nec teſtatoris voluntatē probat, cū ex ea non cō
ſtet de perfecta illius voluntate, argumento eorum,
quę habentur etiam in d. l. hac conſultiſſima. §. ex im-
14 perfecto: † & dicit Bal. in l. contractus in 3. col. in verſi.
item dicitur contractus imperfectus. C. de fid. inſtr. ꝙ
cōtractus dicitur imperfectus ex eo, ꝙ notarius, poſt-
quam contractus erat in ſeriem redactus, nō redegit
illum in formam conſenſus, & voluntatis, vt quia non
legit, nec publicauit partibus. l. ex ea. ff. de teſta. & ibi
Bar. glo. in l. fideicommiſſa. §. 1. ff. de leg. 3. habetur in
d. auth. quod ſine, & in d. §. ex imperfecto, & ita habe-
tur per Bal. Bar. & Pau. de Caſt. in d. l. contractus. ¶ Scri
ptura etiam teſtamenti in libro notarij extenſa, & ſcri
ptura teſtamenti in publicam formā redacta per no-
tarium non eſt verè, & propriè prima originalis, ſeu
matrix, ad quā in dubio ſit de iure recurrendum, ſed
illæ potius dicuntur exempla ex originali ſcriptura ex
tracta, vt colligitur ex not. per Bal. in d. l. noſtram, &
Bar. in d. l. proculus cum alijs ſupra allegatis. Illa ergo
ſcriptura teſtamenti, quæ habet diē, menſem, & annū,
quæ fuit lecta, & publicata de mēſe Iulij die 29. & de an
no 1524. per notarium, hoc eſt per Ser Bernardinum
Saxoguidanum, vt aſſeruit ipſe Ser Bernardinus, &
confeſſus eſt, quando fuit interrogatus à D. Auditore
R. D. Gubernatoris Mutinæ, & quę ſcriptura habet te
ſtes, & ſubſcriptionem notarij, prout in ea reperitur,
& ſcripta ſuper quodam folio, poſtea extenſa fuit im-
mediatè poſt publicationē per ipſum notariū in eius
libro rogituum, vt reſpondit, & cōfeſſus eſt dictus no
tarius, hæc inquam ſcriptura dicitur eſſe originalis, &
matrix, ſiue protocollum per ea, quę ſupra dicta ſunt.
¶ His pręſuppoſitis, ad principalem difficultatem re-
deundo, videtur prima facie concludendum eſſe, ꝙ te
ſtamentum factum à dicto Gaſpare fuerit validum, &
firmum, & ex eo probetur voluntas Gaſparis volentis
D. Eleanoram eius matrem eſſe hęredem vniuerſalē,
prout in dicta ſcriptura teſtamenti continetur; & con-
ſequenter ſtante tali teſtamento ſint excludēdi illi de
quatuor fratribus, patruis dicti Gaſparis volentibus
ab inteſtato ſuccedere: quoniā donec locus eſt ſucceſ
ſioni ex teſtamento, ceſſat ſucceſſio ab inteſtato. l.
quamdiu la. 2. ff. de acquir. hære. cum ibi not. Hęc con
cluſio multipliciter comprobatur per D. Conſultorē,
qui conatus eſt totius viribus ex pluribus rationibus
per eū adductis demonſtrare hanc partem eſſe de iu-
re veriorem, cuius dicta ferè omnia aſſumpta ſunt ex
conſilio 14. Alex. in 6. volu. qui hanc opinionem in
minis tenuiſſe videtur: & in primis ipſe Cōſultor con
ſiderat geminatam voluntatem Gaſparis teſtatoris

volentis D. Eleanoram eius genitricem eſſe hæredem
15 ſuam vniuerſalem, † cuius voluntas vt lex ſeruanda
eſt. §. diſponat in auth. de nup. l. in conditionibus pri-
mum locum. ff. de cond. & demon. l. non aliter. ff. de
leg. 3. cum alijs ſimil. alleg. Primo enim colligitur
voluntas ex quadā notula teſtamenti ſcripta eius ma
nu, & per eum tradita Ser Blaſio notario, qui fuit ro-
gatus de dicto teſtamento, vt patet ex ſubſcriptione di
cti Ser Blaſij: in qua notula vltra plura legata pia repe-
ritur hęres vniuerſaliter inſtituta dicta D. Eleanora.
16 Vnde † cū hęc notula teſtamenti fuerit manu dicti te-
ſtatoris ſcripta, tollitur omnis ſuſpitio falſitatis, vt in
auth. de tabellio. in prin. iuncta glo. l. fi. cū ſimil. C. fa-
mil. herc. auth. quod ſine, & in corpore, vnde ſumitur.
C. de teſta. & ibi Bal. Secundo colligitur dicta teſtato-
ris voluntas ex perſeuerātia mētis ſuæ; nā poſtquā vi-
dit teſtm̄ deſcriptū & ſubſcriptū per dictū Ser Blaſium
nō poſſe dici validū, ſeu effectū habere, propterea quia
infrà tempus debitum, & à ſtatutis præfixū non fuit
in regiſtro poſitum, cœpit notulam, quam ipſe teſta-
tor aliquibus annis ante Ser Blaſio tradiderat, illam
exhibuit, & tradidit Ser Bernardino Saxoguidano, vt
aliud teſtamentū eiuſdem tn̄ tenoris cū primo face-
ret, eratq; in effectu illud idem foliū, eademq; notula:
& de illo ipſe Ser Bernardinus fuit rogatus eo modo,
quo teſtamētum productum fuit in publicā, & auth.
formam, & prout habetur in libro extenſori dicti Ser
Bernardini, & continetur in dicto folio, ſeu in dicta
notula ſubſcripta manu ipſius Ser Bernardini, qui cā-
cellauit diem, & annū primo deſcriptum, & ſubſcri-
ptionem Ser Blaſij, nominaq; teſtium deſcriptorum
primo loco per Ser Blaſium: & facta huiuſmodi cā-
latione Ser Bernardinus ſubſcripſit in dicto folio no-
men & ſuum, & quarūdam teſtium, illudq; teſtamen-
tum legit, & publicauit locum loci apponendo, & de-
ſcribendo; deinde ad inſtantiam dicti teſtatoris illud
in regiſtro, & in memoriali appoſuit, atq; poſuit, &
extendit in libro ſuorum extenſorum, & deinde in pu
blicam formam redegit, partibuſq; tradidit. Vnde ex
huiuſmodi notulis, & inſtrumentis, ac teſtamenti pu-
blicationibus clariſſimè apparet de voluntate ipſius
Gaſparis teſtatoris, ꝙ is voluerit eius matrem eſſe hæ-
redē, cum huiuſmodi ſcriptura teſtamenti vltimo lo-
co lecta, & publicata per ipſum Ser Bernardinū habeat
oīa requiſita, & ſubſtantialia neceſſaria ad validitatem
teſtamenti, de quibus habetur in auth. de inſtr. cau. &
fide, & per Bal. in rub. C. de fid. inſtr. & in l. generali. C.
de tabula. lib. 10. per canoniſtas in c. 1. de fid. inſtr. Bar.
in repetitione. l. ſiquis. §. ſi initium. ff. de eden. Alex. in
conſi. 93. & in conſi. 37. in 4. vol. & in conſi. 154. in 2.
vol. & Deci. in conſi. 97. in 2. col. in 2. dubio, & in conſ.
17 317. qui dicit, ꝙ † voluntas teſtatoris oſtenditur ex in-
ſtrumento teſtamēti formiter deſcripto, facit, quod
voluit Bal. in l. 2. in vlti. charta. C. de reſcinden. vend.
18 in repetit. qui inquit, † ex inſtrumento oriri tres præ-
ſumptiones, ꝙ verum ſit, ꝙ ſit ſolenne, & ꝙ omnia in
eo deſcripta fuerint facta, & prolata à partibus, facit
tex. in l. precibus. C. de probat. cum ſimil. per dictum
D. Conſultorem in ſuo conſilio adductis. ¶ Præterea
19 † voluntas teſtatoris, quòd ſic voluerit, colligitur ex
teſtamento, ſeu ex inſtrumento teſtamenti inualido,
& minus ſolenniter facto, vt habetur, & not. per glo.
& docto. omnes in l. ſi poſt diuiſionem, & in l. cū quis,
& ibi Bar. Bal. & docto. communiter. C. de iuris, & fac.
ignor. dummodo non ſit ſolanne propter defectum
formæ, ſubſtantialis, quæ eſt voluntas teſtatoris. l. fi.
de teſta. Sed ſi non ſit ſolēne propter defectū alterius
formæ, ex tali teſtamento probatur voluntas, conſen-
ſus, & mens teſtatoris, ita vt ex eo naturalis obligatio
oriatur; ſed in terminis noſtris teſtamentum eſt ſolen-
ne

ne nec in eo aliqua ſolennia deficiunt, qm̃ nihil deducitur, per quod appareat, Gaſparem nō fuiſſe ita teſtatum, & non inſtituiſſe hæredē D.Eleanoram, ergo ex tali teſtamento optimè, & clariſsimè de eius voluntate conſtare dicitur: Nā, vt colligitur ex tex.& ibi gl.& Bar. in l.ſi poſt diuiſionē.C.de iuris, & fac.ignor.teſtamē tum in dubio præſumitur valere, & habere oīa ſolennia, niſi contrariū probetur. ¶ Secundo principaliter hæc concluſio poſita ad fauorē D.Eleanoræ † probatur ijs, quæ ponit Bal.in l.noſtrā. C.de teſt.in 2.col. vbi hæc ſunt notabilia, quē refert, & ſequitur Feli. in c.cum contra de probat.in 5.col.in 7.notab.Fran.de Are.in conſ. 55. ſuper proceſſu in penul. col. & do. Marianus Soci.in conſ.277.viſis &c.in 3.col.verſ.qbus &c. & idem per no. per Bar.in d.l.Sempronius proculo.ff. de leg.2. qui dicunt, ꝙ de more, & ſtilo notariorū eſt, vt primo contractus, de quibus ſunt rogati, deſcribant in vno folio, ſiue baſtardello, quod, ſeu quem ponunt in ſua filcia, deinde extēdant in ſuo libro extenſorum, poſtea ex libro extenſorū cōficiant inſtrumentū publicū, & in publicā formā redigant, vt partibus tradāt: & illa ſcriptura, quæ in libro extenſorū reperitur, appellatur originale, ſeu protocollū, eiq; ſtandum eſt tanquam originali, & nō primæ ſcripturæ poſitæ in folio, ſiue baſtardello, quia notarij cōmuniter ſolent illam ſcripturā cācellare, & lacerare, poſtquā fuit in libro extenſorum extēſa: facit, quod vult gl.& ibi Ang.
21 in ſpecul. in auth.de inſtrum.caut.& fide. Et † vbicunque fides inſtrumenti vacillat, & ſuper eo controuerſia oritur, recurrendū eſt ad librum extenſorum, tāquam originale, & ad protocollum, ſeu matricē, & nō ad ſcripturā: facit d. c.qm̃ contra, & ibi Feli. in 5. col. Imo. & Fel.in c.cum P.de fid.inſtr.& Paul. de Caſtro conſi. 204.in 2.colu. Fatetur tamen Dominus Conſultor, ꝙ quando prima ſcriptura poſita in folio, ſiue baſtardello non eſſet cancellata, nec lacerata, & reperiretur, ſi eſſet controuerſia ſuper ijs, quę in inſtrumento continentur, recurrendum eſſet ad illā ſcripturam: ſecus autem, quando eſſet cancellata, & lacerata, vt legi non poſſet, tunc enim ad librū extenſorū eſſet recurrendū, vt colligitur ex verbis Bar. & aliorum in l.ſiquis.§.ſi initium ff.de eden.& fatetur etiam Feli.in c.1.de fid.inſtr. ¶ Prædicta comprobantur: nam originale, & protocollum debet penes notarium remanere d.c.quoniam contra, ibiq; Feli.in 6. & 7.notab.in 5.col.Bal.in rub.de fide inſtr. Illud ergo, quod penès notarium reperitur, præſumetur eſſe originale, & protocollum, arguendo à ſolitis, ad tradita per Bar.in l.ſi librarius ff.de reg.iuris, & eſt bonus tex. ibiq; Bar.Ale.& alij in l.ſi quis ex argentarijs. §.ſi prętor.ff.de eden.per quem tex. dicunt, quod originale præſumitur ſemper penes notariū remanere, & ideo illud, quod notarius partibus tradit, non dicitur originale, ſed illud, quod penès ipſum reperitur. Et ex his infertur, ꝙ liber extenſorum, qui penès notarium reperitur, dicitur, & præſumitur eſſe originale, cum ſemper penes ipſum notarium rogatū debeat remanere, & illud cuſtodire tenetur: non autem matrix, ſiue baſtardellus dicetur eſſe originalis ſcriptura, cum talem imbreuiaturam, ſiue baſtardellum, ſiue matricem non teneatur cuſtodire, vt experiētia, & cōſuetudo docet, quoniam illam primam ſcripturam notarius poteſt lacerare, & cancellare, nec illam cuſtodire tenetur, veluti à pluribus notarijs fieri cōtingit, & probatum fuit per plures notarios legales Mutinenſes, vt in proceſſu: ita colligitur ex verbis Bal.in d.l.noſtram in 2.col. Vnde ſi oriatur cōtrouerſia de fide inſtrumēti, erit ad librum extenſorum recurrendum tanquam ad originalem ſcripturam, non autē ad baſtardellum, ſiue imbreuiaturā per ea, quæ ſupra in præſuppoſitis dicta fuerunt: Sed in caſu noſtro inſtrumentum publicum traditū partibus conuenit cū tenore ſcripturæ, quæ eſt poſita in libro extenſorū notarij, vt clarè ex eorū inſpectione apparet, ergo huic inſtrumento publico ſtandum eſt. ¶ Tertio principaliter ipſe D.Conſultor mouetur ex ijs, quæ adducit in ſuo conſilio reſpondendo cōtrarijs, ex quibus ſecundum ipſum apparet hanc partem eſſe veriorē. ¶ Quarto hāc ſententiā confirmo ex ijs, quę ferè in terminis voluit Bal.in
23 rub.C.de fid.inſtr.in 7.col.verſ.ſed pone, qui dicit, † ꝙ ſi notarius in imbreuiatura, ſeu protocollo errauit in omittendo ſolennia in inſtrumento, ſeu in actu requiſita, ipſe ex proprio officio debet, & poteſt illa apponere, puta diē, & conſulē, qm̃ non fuit officio ſuo functus: Bal. tamen ibi ad hoc nihil allegat: Sed notarius in terminis noſtris omiſit ſolū quędam ſolennia, quę non appoſuit in imbreuiatura, ſiue protocollo, videlicet rogitū teſtium, item conſulem, ſeu nomē Imperatoris, vel Papę, ergo ex officio ſuo potuit illa ſupplere abſque iudicis auctoritate ad tradita per Bal. in lo-
24 co præallegato. ¶ Quinto † ſemper in dubio teſtamētum debet præſumi valere, niſi cōtrariū probetur. l.ſi poſt diuiſionē, & ibi Bar. per illū tex. C.de iuris, & fac. igno. Sed in caſu noſtro cōſtat de voluntate teſtatoris, ꝙ voluerit matrē ſuam eſſe hęredem, per teſtamentū, de cuius tenore apparet nedum per inſtrumētum in publicam formā redactum, ſed etiā per ſcripturā poſitam, & extenſam in libro extēſorum notarij, nec nō per ſcripturā, quæ dicitur eſſe prima originalis, & matrix, nihilq; cōtra probatū eſt, propter quod teſtamen tum non debeat valere, prout ex proceſſu apparet: Ergo in caſu noſtro dicēdū, & præſumendū eſt teſtamen
25 tum eſſe validū. ¶ Sexto † ex quo reperitur teſtamentum deſcriptum manu ipſius teſtatoris cū teſtibus in eo deſcriptis, tale teſtamentum debet dici validū argumento auth. quod ſine C.de teſta.& in l. fi.cum ibi not. C. famil. herciſ. vbi ſpeciale eſt in teſtamento facto inter liberos, vt valeat, ſi fuerit ſcriptū manu teſtatoris etiā ſine teſtibus: ergo regulariter teſtamentū factum inter quoſcunque valebit, & dicetur validum, ſi erit ſcriptum manu ipſius teſtatoris cū teſtibus, ſeu cū nominibus teſtium neceſſariorum. Sed in caſu noſtro reperitur ſcriptum manu ipſius teſtatoris, ergo &c. ¶ Septimo facit, nam cū in teſtamento dicti Gaſparis præſupponatur appoſita clauſula codicillaris, licet te-
26 ſtamentū nō poſſet vt teſtamentū valere, † tamen ex quo in eo ſeptē, ſeu quinque teſtes deſcripti reperiuntur, ideo huiuſmodi voluntas, & diſpoſitio vltima valebit iure codicillorum. l.ſi.C.de codicil. cū ibi not. l. 2. in fin. ff. de iure codicillo. & conſequenter venientes ab inteſtato, & ſic patrui dicti Gaſparis dicētur ſaltem grauati de reſtituēdo hæreditatē dictę D.Eleanoræ d. l.fi.in fi. & habetur per Bar.& alios in l. 1. ff.de iure codicillo.in 1.col.cum ibi no. per gl.& in d.l.fi. C.de co-
27 dicil. cū ſimil. ¶ Octauo facit, † nā in dicto teſtamēto Gaſparis multa ad pias cauſas legata facta fuerunt, ergo illud valere debet, quamuis in eo ſufficiens numerus teſtium non fuerit, nec teſtes, neque notarius fuerint rogati, & defecerint alia ſolennia in teſtamētis de iure poſitiuo requiſita, quoniā in teſtamentis ad pias cauſas ſola iuriſgentium ſolennitas ſeruatur c. relatū extra de teſta. cum ibi not. per canoniſtas, & maximè in terris iuriſdictioni tēporali Eccleſię ſubiectis, vt eſt tex.& ibi docto. communiter Ant. Abb. & alij in c.cū eſſes eo. tit. Nam in teſtamento inter liberos eodem modo ſolum dicitur reſeruata ſolennitas iuriſgentium, & non iuris poſitiui: & ideo non requiritur, quòd teſtes fuerint rogati, nec alia ſolennia ſunt neceſſaria. l.hac conſultiſsima. §.ex imperfecto, authen. quod ſine.C.de teſta.l.fin.cum ibi not.C.famil.herciſ.

¶ Cæterum,præmiſsis omnibus non obſtantibus,etſi
prima facie coloratis apparentibus, contrariam par-
tem de iure veriorem eſſe exiſtimo,& concludo aſſer
tum teſtamentum dicti olim Gaſparis nō valere, nec
ex eo D. Eleanoram potuiſſe mitti in poſſeſsionē bo-
norum hæreditariorum,neque ipſam potuiſſe hære-
ditatem adire, & conſequēter locum eſſe ſucceſsioni
ab inteſtato,ad quam patrui dicti Gaſparis ſunt admit-
tendi,& in ea præferendi ex diſpoſitione ſtatutorū ci-
uitatis Mutinæ,quæ matrem à ſucceſsione ab inteſta-
to propter patruos excludunt: Nam cum non poſsit
eſſe locus ſucceſsioni ex teſtamēto,ſequitur,ꝙ ſucce-
dens ab inteſtato ſunt admittēdi. d.l.quādiu cū ibi no.
la 2.ff.de acqu.hære.Hanc opinionē confirmo ex plu
ribus, & primo ſtante præſuppoſito ſupra facto,ꝙ cū
in terminis noſtris cōtrouerſia ſit ſuper fide teſtamen
ti propter diſcrepantiā, quæ eſt inter primā ſcripturā
originalem, ſiue protocollū,ſeu ſcripturā matricē,&
ipſum teſtamentum, & extenſum in libro extenſorū,
in caſu iſto recurrendū ſit ad matricem,primęuamq́;
originalē ſcripturā,& illi magis ſit ſtandū,quā exten-
ſo in libro,& quā publico inſtrumēto,per ea,quæ vo
luit Bal.in d.l.noſtrā,& Bar.in d.l.Sempronius cum ſi-
mil.ſupra alle.ſequitur, ꝙ in caſu,de quo agitur,dictę
28 primæ ſcripturæ originali etiā non erit ſtandū, † quia
cū illa ſcripta ſit manu diuerſarū perſonarum,& nota
rius nullā de hac diuerſitate mentionem faciat,ea di-
citur ſuſpecta,illiq́; fides non eſt adhibenda,vt eſt tex.
ſingularis in auth.de trien.& ſemiſſ.§.etiā colla.3.quē
ad hoc allegant Bal.& Sal.in l.contractus. C.de fid.in-
ſtru.& ibi docto.alij,& eſt glo.in c.cum venerabilē in
glo.fi.de relig.domi. Specula.in tit.de inſtru.edit.in §.
inſtrumentū, verſ. Item quod habet ſubſcriptionē,gl.
in l. fi.in ver. figura. C.de edic. diui Adria. tollen. vbi
Bal.in 13.col.dicit,talem ſcripturā ex hoc reddi de fal
ſo ſuſpectam,idemq́; ipſe dicit in effectu in l.ſi vnus in
vlt.col. C.de teſtam. ¶ Præterea cum protocollū, ſeu
primum originale non fuerit ſcriptum manu notarij,
qui fuit de teſtamento rogatus,non debet teſtamentū
29 dici validū, neq; iuſtū, quia † protocollū omnino eſt
ſcribendum manu notarij rogati,& nō alterius,vt vo
luit Bal.in rub.C.de fide inſtru.in 7.col.verſi. ſed tamē
hic dubitatur, notant docto.in c.inter dilectos de fid.
inſtr.bonus tex.cū glo.in ver. ipſi per ſe in auth.de ta-
bellio.in §.nos autē,notat Spec.in tit.de inſtr.edit.in §.
inſtrumentū verſ. Item oppono &c. & ibi Ioan. And.
in addit.Bal.in l.1.§.ne autem. C.de cad.tollen. Ang.
in l.quædam.§.nihil.ff.de eden.Ioan.de Imo.in c.fi.de
offi.dele.& dicit Bal.in l.fideicommiſſa.§.fi.ff.de le.3.
30 † ꝙ imbreuiatura notarij fidem facit, ſi eſt in mundū
redacta adeo,ꝙ ibi nullum appareat vitium,& allegat
tex. cum ibi not.in §.pen.in auth.de tabellio. iuncta.l.
contractus.C.de fid.inſtrumen.Nec eſt verum,vt dice
bat prędictus Do.Conſultor, ꝙ in caſu noſtro proto-
collum, ſeu primum originale fuerit ſcriptum manu
ipſius Ser Bernardini notarij,capiendo protocollum,
ſeu originale pro ſcriptura,quæ eſt extenſa,& ſcripta
in libro rogituum,& extenſorum: Quoniā veritas eſt
31 in contrariū;quia † protocollum,ſiue originale pro-
priè dicitur prima ſcriptura,quæ matrix,& abbreuia-
tura appellatur, ad quam recurritur, cuiq́; ſtandū eſt
potius, quando oritur controuerſia ſuper contentis
in inſtrumento, veluti ſupra præſuppoſui poſt Bal. &
Bar.in locis pręallegatis:& ita tenet docto.communi-
ter expreſsè: Quādo enim prima originalis ſcriptura
reperitur, & eſt diſſonantia inter illam,& inter ſcriptu
ram extēſam in libro extenſorū, & inter inſtrumentū
publicū, ſemper eſt recurrendū ad primam matricē,
quæ protocollum appellatur, illiq́; ſtandū eſt, ſi vero
non repeziretur, quia eſſet cancellata,& lacerata,tūc
extenſo in libro ſtādum eſſet, quia & illud exten-
quamuis impropriè,tamē originale dici poteſt re-
ctu inſtrumenti publici, vt volunt docto.ſupra al-
ti; ſed in caſu noſtro reperitur prima originalis ſcri-
ptura,quæ eſt,& dicitur protocollū, ergo &c. ¶ Et
32 etiam verum eſt, † ꝙ ex quo in caſu noſtro teſtator
voluit nuncupatiue teſtari, & conſequenter notarius
potuit ſine ſcriptura rogari, quāuis ſcriptura prima
aliqualiter fuerit inualida, tñ cum per teſtes poſsit de
voluntate teſtatoris conſtare,nec nō ex ſcriptura po-
ſita in libro extenſorum,voluntas teſtatoris non debet
perire per ea,quæ ſenſit Alex.in d.conſ.116.vol.6.
Pau.de Caſt.in conſ.24.in vlt.col. Alex.in conſ.
col.in 5.vol.cum ſimi.ad hoc per D.Conſultores al-
legatis:Quia dico, ꝙ ex quo prima originalis ſcriptu-
ra reperitur, quę dicitur protocollū, ad quā ſemper
eſt recurrendum in caſu diſſonantiæ, vt ſupra dictum
eſt, & protocollū de iure debet eſſe manu notarij ro-
gati ſcriptum,ex hoc teſtamentum vitiatur,quia ſcri-
ptum eſt protocollū manu alterius,vt dictum eſt. Præ-
terea ex quo extat cōſtitutio in ciuitate Mutinæ,à Se-
de Apoſtolica confirmata, quæ etiam in teſtamento
nuncupatiuo, & in qualibet vltima voluntate certam
formā,& ſolennitatē requirit,vt infra dicetur,quæ non
fuit obſeruata, etiā in extendendo inſtrumenta te-
ſtamenti in libro extenſorū,& quę conſtitutio requi-
rit omnia teſtamēta,& inſtrumēta prius in ſcriptis re-
digi debere per manū ipſius notarij rogati, ſequitur
ex his,ꝙ nō ſatis eſt,cōſtare de voluntate teſtatoris per
33 teſtes. Quinimo, † vt infra dicetur per not.per Bal.&
alios in l.ſi poſt diuiſionē,& in l.cū quis poſt glo.C.de
iuris, & fac.ignor. non ſufficit conſtare de voluntate
teſtatoris ſiue per ſcripturā, ſiue per teſtes ad effectum
vt quis poſsit ex teſtamento ſuccedere, ſed plura alia
requiruntur, puta ꝙ fuerint obſeruata ſolennia, & re-
quiſita, & ꝙ talis voluntas fuerit publicata, etiam ſi eſ-
ſemus in teſtamento inter liberos,vt habetur in auth.
quod ſine. C.de teſta. & per Alex. in l.hac conſultiſsi-
ma. §.ex imperfecto. C. eo.tit.ſatis enim eſt,vt de vo-
lūtate teſtatoris appareat,quoad hoc,vt ex ea ſola na-
turalis obligatio oriatur,ſed non efficax,vt ex ea quis
poſsit obtinere,& conſequi id,quod in teſtamēto ſibi
à teſtatore fuit relictum,vt in d.l.cū quis cū ſimi. Mi-
nus etiam verum eſt id,quod præfati Domini Conſul-
tores in dicto ſuo conſilio pręſupponunt,videlicet ꝙ
cōmunis opinio doctorum ſit, ſufficere, ꝙ notarius
rogatus de contractu, vel teſtamēto ſe manu propria
ſubſcribat,& ipſe publicet,& legat,quamuis tenor con-
tractus, ſeu teſtamenti fuerit manu alterius ſcriptus,
per multa,quæ ipſi Conſultores allegant,eaq́; referre
longum eſſet: Quoniam contrarium eſt verius reſpe-
ctu protocolli, & originalis primæ ſcripturæ, per ea
quæ ſupra propoſitum allegaui,& illa, quæ conſul-
tes allegāt,videlicet not.per Fely.in c.2.de fid.inſtr.&
in c.quoniam contra de probat.loquuntur in caſu
uerſo,videlicet quando ex originali, & ex protocol-
lo autenticum aſſumeretur, quia poteſt aſſumi manu
alterius,dummodo manu notarij rogati fuerit ſubſcri-
ptum: vel loquuntur in caſu d.c.quoniā contra,videli-
cet quoad ſcribenda acta iudicij, quoniam ſi duo ſint,
qui debeant illa deſcribere,vt in caſu illius capituli, ſa-
tis eſt alterum ſcribere,& alterum ſe ſubſcribere,& in
ijs caſibus propriè loquitur Abb.in d.c.inter dilectos
in 6.colu.verſ.oppono.3.non autem loquitur de pro-
tocollo, quod per alium poſsit ſcribi:Itaque Do.Con-
ſultor dicta ſcribētium fideliter nō refert:vnde in ti-
lo eſſet ei fides adhibenda.l.fi.ff.de rei vendi.& ita in-
ter protocollū,& inter aſſumptum ex protocollo do-
cto.communiter faciūt differentiā ad tradita per Bal.
in d.rub. de fid. inſtru. & per alios ſupra allegatos.
quamuis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

in.d.l.ſi vnus.C.de teſtam.& ibi Bar.l.fin.C.de edic.di-
ui Adr.tollen.Specu.in tit.de reſcr.pręſenta. §.1.verſ.
Item excipitur,Ioan.And.in addit.Spe.in tit. de inſtr.
edit.§.oſtenſo in ver.ill[illegible]d,& Spec.in eo.tit.in §.reſtat
in prin.Innoc.in c.1.de fid.inſtr.in vlt.colu.& habetur
per Alex.in d.conſi. 14. Pręterea cancellationi ſtatur,
& ea non præiudicat, neque inſtrumentum reddit ſu-
ſpectum,& inualidum, quando notarius,qui fuit ro-
gatus,atteſtaretur per ſuam ſcripturam poſitā inſtru-
mento ſe illam cācellationem feciſſe. l. 1.de his, quæ
in teſta.delen.& non aliter: & dicit Bal.in d. l. ſi vnus,
38 † ꝙ de hoc ſtatur atteſtationi notarij,qn̄ illa atteſtatio
eſſet de corpore inſtrumēti,quia facta, ſcriptaq; eſſet
ante ſubſcriptionē notarij , & ante appoſitionē ſigni,
tunc enim huiuſmodi cancellatio diem, & teſtes ha-
beret: ſecus ſi non eſſet facta atteſtatio per notarium
de cancellatione, vel facta eſſet in margine, vel poſt
ſubſcriptionem notarij,quia tunc die,& teſtibus care-
ret: nā ipſe notarius hanc de cancellatione atteſtatio-
nem facere ex interuallo falsò potuiſſet, & propterea
illi nō ſtatur, quod eſt perpetuo menti tenendum ſm
Pau.de Caſ.in d.l.ſi vnus in fi.& ibi Bar.faciūt not.per
Bar.in l.in fraudem.§.1.ff.de teſta.mil.in l.1.§.fi.de bo.
poſſeſ.ſecundū tabu.& in l.1. ff.de his, quę in teſt.delē.
Archid.in c.loci. 35.q.9.doct. in c.ex literis de fide in-
ſtru.Bar.in l.diuus. §. cū ſenatus. ff.de falſis. Ex quibus
clarè infertur, ꝙ ſi notarius atteſtaretur ex poſt facto,
& ex interuallo viua voce,vel in ſcriptis ſe feciſſe can-
cellationem de voluntate teſtatoris,illi fides nō adhi-
beretur,nec per hoc teſtamentum valeret, immò to-
tum redderetur ſuſpectum,quia ad hoc, vt de volunta
te teſtatoris cancellaſſe notarius dicatur, ipſe debet de
cācellatione per ſuā ſcripturā factam in protocollo,
& in inſtrumento ante ſubſcriptionē fidem facere, vt
ſupra:ſed in caſu noſtro nec verbo,nec ſcriptura nota
rius de cācellatione fuit atteſtatus, ergo protocollū,
39 & originale totū redditur ſuſpectum. ¶ Quarto † in-
dubitatum eſt, nullam vltimam voluntatem valere, ſi
teſtes pauciores quinque interuenerint.l.fi. C.de don.
40 cau.mor.l.fi.C.de codicil.l.fi.C.de teſtamen.Et † opor
tet, quòd illorum nomina propria cum duabus quali-
tatibus, ſeu accidētibus exprimātur, vt nomina, agno
mina,& cognomina, vel cum duabus demonſtratio-
nibus certis vltra nomina propria;alioquin nō dicun
tur legitime,& certitudinarie deſcripti, aut demōſtra
ti.l.hac conſultiſsima in prin.C.de teſta.per quem tex.
Bar.ita concludit in l.1.in 7.q.& in l.demonſtratio fal
ſa in prin.ff.de condit. & demon. Nam ſecūdum eum
debent exprimi nomina propria ſub his demōſtratio-
nibus, videlicet Petrus Martini de Peruſio, ſicut ad de-
monſtrādum fundum debet exprimi nomen loci cū
duabus demonſtrationibus, hoc eſt cum duobus fini-
bus.l.forma.ff.de cēſibus.facit text.in l.ſi in rem. ff.de
rei vendic.not.in l. ſiquis in fundi vocabulo.ff.de leg.
1. Et Io.And.in addit.ad Spe.in tit.de inſtr.edit. §. bre-
uiter in addit.incip. Accurſius vltra pręd icta &c.dicit,
ꝙ in inſtrumento requiritur expreſsio teſtium cū de-
ſcriptione nominum, & cognominum argumento.
l.ad teſtium.§.ſi quis ex teſtibus.ff.de teſtam.& d.l.hac
conſultiſsima in prin.His conſonant not.per Bar.in l.
libellorum in 6.colu. ff.de accuſat.in verſi.Circa per-
41 ſonam quæro &c.qui dicit, † ꝙ perſona ita eſt expri-
menda, vt certa reddatur per duas demonſtrationes,
vt Petrus Titij de tali loco, niſi eſſet ita ſingulare no-
men, vt expreſsio ſolius nominis proprij rē, ſeu perſo
nam certam redderet, ad not.per glo.in d.l.hac cōſul
tiſsima in prin.& per Bar.in d.l.1.ff.de cōd.& demon.
Sed in caſu noſtro teſtes fuerūt deſcripti in qualibet te
ſtamenti ſcriptura ſimpliciter per nomen propriū,&
abſq; agnominibus, & cognominibus, neq; cū ijs de-
mon-

monſtrationibus, ex quibus perſonę ipſorũ certe dici
poſsint, quia dictũ fuit frater Martinus de Mirandula,
frater Vincentius de Tridento &c. vel prout in inſtru
mento teſtamẽti pręſentibus &c. videlicet fratre Mar
tino de Mirandula cũ alijs ita deſcriptis, ergo &c. &
ita in noſtris terminis arguit, & ſequitur Alex. in cõſ.
152. in 2. vol. in 2. col. ¶ Quinto in nulla ſcriptura teſta
42 mẽti reperitur ſcriptũ, nec apparet, ꝙ ipſe † notarius,
& teſtes in teſtamẽto deſcripti cognouerint teſtatorẽ
tẽpore teſtamenti, quemadmodũ teſtamenti ſolenni-
tas expoſcit, veluti infra dicetur, & habetur per doct.
maximè Feli. in c. 1. de fid. inſtru. l. hęredes palàm. §. in
43 teſtamentis. ff. de teſt. cũ ſimil. ibi allega. Et † ꝙ nota-
rius, ſeu teſtes debeant cognoſcere teſtatorẽ tempo-
re teſtamenti, colligitur ex ijs, quæ mox dicta ſunt, &
probatur, quia ſi aliter diceretur, facilè poſſet falſitas
cõmitti, & facilè teſtes, ac notarius deciperẽtur: vt er-
go falſitas, omniſq; eius ſuſpicio euitetur, ſicuti in te-
ſtamentis maximè euitanda eſt l. fi. cũ gl. ibiq; not. C.
de fideicõ. requiritur, ꝙ notarius, & teſtes cognoſcant
teſtatorẽ, & conſequenter hoc fuerit in teſtamento
ſcriptũ, vt voluit no. Bal. in l. fi. §. ſin autẽ dubius. C. de
iure deli. Et ſi notarius dixerit, & ſcripſerit ſe cogno-
uiſſe, ſatis eſt, quamuis teſtes nõ cognouerint: & ita in-
telligo no. per Ale. & alios in d. §. ſin autẽ dubius: ſi ve
rò notarius non cognoſceret, neque hoc diceret, tũc
foret neceſſe, ꝙ teſtes cognoſcerent, ne falſitas cõmit
ti poſſet argumẽto. §. ſi quis igitur in auth. de inſt. caut.
& fid. & in §. 1. in auth. de teſtibus: & ita debet intelligi
44 id, quod voluit Ful. in d. §. ſin autẽ dubius. ¶ Sexto † ad
hoc, vt ſcriptura tabellionis faciat fidẽ, vtq; teſtamen-
tũ valeat, neceſſe eſt, ipſos teſtes fuiſſe rogatos, & adhi
bitos à teſtatore, alioquin teſtamentum non valet, d.
l. hæredes palam. §. in teſtamentis, vbi caſus clarus. ff.
de teſta. cũ multis ſimil. ibi ad hoc allegatis, l. hac con-
ſultiſsima in prin. C. eo. auth. rogati. C. de teſtibus, &
l. fi. C. de codicillis: ſed in caſu noſtro teſtes nec roga-
ti, nec vocati à teſtatore fuerũt, vt in ipſa originali ſcri
ptura, ſiue in protocollo cõtinetur, ad quod recurren
dũ eſt, illicq; ſtandũ, & nõ extẽſo in libro extẽſorũ, nec
inſtromẽto publico, ex quo ſuper hoc originale ex-
tenſum, & publicũ inſtrumentũ differunt per ea, quæ
ſupra dicta ſunt, ergo ſequitur, ꝙ in caſu noſtro teſta-
mentũ eſt nullũ. Et quamuis hoc fuerit omiſſum per
ſimplicitatẽ, & ignorantiã notarij, tamẽ propter hoc
teſtm̃ nõ ſubſtinetur per ſupradicta, & per no. per Pau.
45 de Caſ. in d. l. errore. ¶ Nec obſtat † id, qđ voluit Bal.
in rub. C. de fid. inſt. in 7. col. verſ. ſed pone &c. qui ſen
ſit notariũ ex proprio officio poſſe ſupplere ſolenni-
tatẽ, quã per errorẽ omiſit apponere; quia in primis
dico illud dictum Baldi nõ eſſe verũ, & contrariũ te-
nent docto. cõmuniter in d. l. errore, vt ibi per Pau. de
Caſ. & alios: & cum Bal. nihil pro dicto ſuo alleget, &
erubeſcamus, cũ ſine lege loquimur l. illam. C. de col-
lat. eius auctoritas eſt probabilis, non autẽ neceſſaria,
vt in ſimili dicit Bar. de opinione, & auctoritate glo.
46 in l. prolatã. C. de ſenten. & maximè, quia † teſtamen-
tum, ſeu inſtrumentũ, in quo deficiũt ſolennia ex de-
fectu, & culpa notarij, præſumitur, & dicitur falſum.
l. iubemus. C. de teſt. in fi. Richar. Malumb. in l. poſt di-
uiſionem C. de iuris, & fac. ingnor. vbi dicit Bar. teſta-
mẽtum in dubio præſumi validum, niſi viſibiliter de
vitio, ſeu defectu alicuius ſolennitatis appareat: Sed in
caſu noſtro euidenter cõſtat de hoc vitio, & defectu,
quia teſtes non fuerũt rogati, veluti rogati de iure eſ-
47 ſe debent, ergo &c. Præterea † quamuis notarius poſ-
ſit ex officio ſuo ſupplere, vt ſupra, tamen hoc debet
intelligi incontinenti, & ante litem motã ſuper teſta-
menro, argumento eorũ, quæ habentur per Bal. in d.
rub. in 7. col. & per Bar. & Ale. in l. imperator. ff. de ſta

tu homi. Debet etiam hoc intelligi, qñ aliter proba
tur, puta per teſtes aliquos, ꝙ teſtator teſtes roga
ſet, & ita probaretur, huiuſmodi ſolennitatẽ inter
niſſe, argumento eorũ, quæ habentur per Pau. de C
& alios in d. l. errore. C. de teſta. & per doct. in l. cũ
poneretur ff. de leg. 2. Sed in caſu noſtro notarius
ſolennitatẽ non ſuppleuit etiã ex poſt facto, nec po
litẽ motã, ergo &c. Prædicta adhæc, & illa, quæ dicit
Bal. in d. rub. procedunt, qñ ſolùm eſſet quęſtio de er-
rore, vt qa diceretur aliquid per errorẽ notarij omiſ-
ſum: ſecus qñ eſſet quęſtio de fide, quia diceretur teſta
mentum non fuiſſe factũ, & eſſe falſum, quia tunc no-
tarius nihil poſſet ſupplere, vt dicit Bal. in d. rub. in
7. col. ĩ d. ver. in fi. verb. Sed in caſu nr̃o q̃ſtio eſt de
48 teſtamenti, ergo &c. ¶ Nõ obſtat, ſi diceretur, ꝙ
quo reperiuntur teſtes in teſtamẽto, & in protocollo
deſcripti, ipſiq; paſsi ſunt ſe in eo deſcribi, ex hoc ro-
gati præſumũtur argumento l. caius. ff. de pigno.
Bal. in rub. C. de fide inſtr. in 6. col. verſ. quæro
& in auth. rogati. C. de teſtibus: quia reſpondetur
trariũ eſſe verius, ꝙ in dubio nõ præſumũtur
vt docto. cõmuniter volunt, veluti refert, & ſe
Ale. in conſ. 152. in 2. vol. in 3. col. verſ. nõ obſtat,
dicit hoc eſſe verius, & docto. cõmuniter hoc ſequun
tur, ꝙ teſtes, & notarius in dubio nõ pręſumuntur ro
gati: & Bal. qui in d. rub. C. de fide inſtr. & in d. auth. roga
ti contrarium videtur tenere, intelligit id verũ, ſi fue
rit deſcriptũ, nam cũ ipſi teſtes paſsi ſint ſe tanquã ro
gatus deſcribi, præſumuntur rogati, & ita Baldum
intelligo: ſed niſi hoc ſit ſcriptũ, non præſumuntur ro
gati, quia hęc eſt ſolẽnitas extrinſeca, quę in dubio non
præſumitur. l. ſciendum. ff. de verb. oblig. ibiq; hoc vo
luit Bar. & indiſtinctè hoc ſequuntur Bar. Dyn. & a
in d. l. hæredes palàm. §. in teſtamentis, Cy. in d. l. hac
cõſultiſsima in prin. & in l. 1. in prin. & ibi Bal. ff. de hæ
red. inſtit. Spec. in tit. de teſte. §. 1. verſ. quid ergo ſi
catur, Bar. in l. domitius. ff. de teſta. & Bal. in d. l. hac cõ
ſultiſsima in prin. dicit, tunc teſtes præſumi rogatos,
qñ reperitur ſcriptum, pręſentibus teſtibus &c. qui po
ſtea ſint deſcripti, vel quãdo teſtees ſe manu ſua in te
ſtamento ſubſcripſiſſent: Sed in protocollo non repe
ritur hoc modo deſcriptum, ſed ſolum per hæc ver
ba; frater Martinus de Mirandula, frater Vincẽtius de
Tridento &c. nec dictũ eſt præſentibus &c. nec actũ,
& publicatum &c. ergo non præſumẽtur rogati: & ita
indiſtinctè tenent doct. magis communiter, vt in quo
Alex. in d. conſ. 152. ¶ Præterea cum non fuerit dictũ,
actum, & publicatum &c. præſumi debet teſtamentũ
non fuiſſe lectum, nec publicatum, vt infra ſtatim di-
cetur, ergo non poſſunt dici teſtes rogati in teſtamẽto
facto, quia non apparet teſtamentum fuiſſe factũ, ex
quo præſumitur non lectũ per ea, quæ voluit Sal. in
49 auth. quod ſine. C. de teſta. vbi dicit Bal. † ꝙ licet in ſcri
ptura teſtamenti, & in protocollo ſint deſcripta no
na teſtium, tamẽ ſi non ſit dictũ, nec ſcriptum actũ, &
publicatum &c. ex quo non apparet teſtamentũ fuiſſe
perfectum, teſtamentum non valet, neque ex eo po
teſt adiri hæreditas, etiam ſi eſſemus in teſtamento in-
ter liberos, quod eſt multum fauorabile, & priuilegia
tum, d. l. hac conſultiſsima. §. ex imperfecto, ibiq; Bar.
& alij, & in l. fi. C. famil. herciſ. tabelliones enim in ſuis
imbreuiaturis, & protocollis, ideò apponunt actum,
& publicatũ &c. vt ſignificent rem fuiſſe perfectam,
vt ibi per Bal. Sed in caſu noſtro in protocollo, & ori-
ginali ſcriptura primæua cui ſtandum eſt, vt ſupra, nõ
fuit dictum, neque ſcriptum, actũ, & publicatum &c.
ergo dicendum eſt, rem non fuiſſe perfectam. Cum
ad hæc ipſe Ser Bernardinus notarius ſcripſerit
rogatum fuiſſe, vt in protocollo habetur, neq;
xerit, teſtes fuiſſe rogatos, ex hoc pręſumitur, ipſ

rbo

non fuiſſe rogatos,quia facilè illi fuiſſet hoc dicere,ar
gumento.l.vnicæ.§.ſi vero,vbi tex.not.C.de cad.tol.c.
ad audientiā de decimis cum ibi not.per glo.Pręterea
Ser Bernardinus notarius reſpondendo interrogato-
rijs ſibi factis dixit ſe teſtamentū publicaſſe, & legiſſe,
quod in folio dicti protocolli, & originalis cōtineba-
tur: ſed in dicto folio protocolli rogitus non contine-
batur,& in eo prius eſt appoſita ſubſcriptio , & rogatio
notarij,deinde vltimo loco ſunt deſcripta noīa
ſimpliciter,ſeu quarundā perſonarū,ergo infer
tur hoc,ꝙ totum teſtamentū prius fuit lectū,& pu-
blicatū,& ſubſcriptio facta fuit, quàm teſtes nomina-
ti,& vocati eſſent,& ſic ante fuit perfectū teſtamentū,
quàm teſtes eſſent rogati : quare teſtamentū abſq; ro-
gatis teſtibus factum fuit.Neq; poteſt argumentū aſſu-
mi ex eo,ꝙ in dicto folio reperitur deſcriptum, actū
præſentibus teſtibus rogatis proprio ore teſtatoris,
quod quidē cenſeri debet etiā repetitū eſſe in ſequen-
ti ſcriptura,vbi ſunt teſtes teſtamētarij deſcripti, arg.
l.ſi quis ex argentarijs.§.ſi initiū,ibiq; doct.ff.de eden.
50 Quia rńdetur,†ꝙ illa ſcriptura,in qua dicitur actum
præſentibus teſtibus rogatis &c. eſt cancellata & in-
terlineata,& ideo non debet ex ea argumentum aſſu-
mi,arg.l.cancellauerat,& l.fi.ff.de his,quę in teſta.de-
len.& not.quæ habētur per Pau.de Caſ.in d.l.ſi vnus.
C.de teſta.& per Bal.in d.l.noſtrā.Non obſtāt not.per
doct.per illum tex. in d. §.ſi initium, quia ipſi ibi lo-
quuntur,qñ in principio rationum , ſeu libri notarij
teſtium dies apponeretur,vel ꝙ teſtes fuiſſent roga
ti,ſcriptura non eſſet cancellata,& in alijs inſtru
mentis non diceretur, nec eſſet ſcriptum,ꝙ teſtes
eſſent rogati,quia tunc ex præcedentibus ipſos fuiſſe
rogatos præſumeretur. Sed in caſu noſtro illa prima
ſcriptura poſita in dicto folio eſt cancellata,itē poſtea
nominantur ſcripta nomina aliorū teſtium ſimplici-
ter,ergo ex illa prima ſcriptura nō poteſt argumen-
tum aſſumi,ꝙ de rogitu teſtium cēſeatur in ſequenti-
bus repetitū.¶Septimo,veluti etiam ſupra aliqualiter
tetigi,præmiſſa confirmantur,† nam non reperitur,
ꝙ teſtamentū huiuſmodi fuerit totaliter perfectum,
quo caſu etiā inter liberos non valeret iuxtà ea , quæ
habentur in l.hac conſultiſſima.§.ex imperfecto.C.de
teſta.& in l.fi.C.famil.herciſ.per Bart.Bal.& cōmuni-
ter doctores: Quod autem non fuerit perfectū, colligitur
ex eo,quæ voluit Bal.in d.auth. quod ſine in verſi. ex
prædictis,quē communiter alij ſequunrur,vt habetur
per Sali.ibi,& per Alex.in d.§.ex imperfecto, qui vo-
lunt,ꝙ etiā ſi inter liberos ſcriptura teſtamenti fuerit
per alium,quam per teſtatorē ſcripta, & habeat teſtes
deſcriptos etiā in numero ſufficienti , ſed non ſit ſcri-
ptum,neq; dictum per notariū, ꝙ teſtamentū coràm
eis fuerit lectū (quo caſu non apparet fuiſſe perfectū)
teſtamentū nō valet,neq; cedulę,ſiue illi primo origi
nali ſtandū eſt,cū nō appareat teſtamentū fuiſſe perfe-
ctum:& ideo tabelliones in ſuis imbreuiaturis ponūt
actum,ſiue publicatum præſentibus &c.ad ſignifican-
dum rem perfectam,& facit l.Lucius.ff.de teſta.milit.
Et quod not.in l.iubemus.C.de teſta.quicquid dixerit
Bal.in l.fideicommiſſa.§.j.ff.de leg. 3.qui in teſtamen-
to facto inter liberos videtur contrariū voluiſſe : ſed
hoc dictum ſecundum Alex. ibi procederet, qñ vltra
ſcripturam voluntas teſtatoris etiam per plures teſtes
probaretur, qm̄ tunc teſtamentum inter liberos vale-
ret,quamuis non apparet teſtamentū fuiſſe lectum :
ſed inter extraneos,ſeu in teſtamento,in quo liberi nō
eſſent hęredes inſtituti,ſecus eſſet,vt ibi per Bal. Ale.
& alij communiter: facit, quod voluit Pau. de Caſt.
in l.ſi is, qui.ff.de teſta.qui dicit, ꝙ ſi notarius in ſcri-
ptura teſtamenti dixerit actum &c. pręſumitur teſta-
mentum lectum, & perfectum, ſecus ſi in eo nō repe-
ritur ſcriptum actum , ſiue publicatum &c. quia tunc
talis ſcriptura lecta, & publicata nō pręſumitur:& ideo
non debet publicari , quia de volūtate imperfecta nō
debet inſtrumentum confici,& ita ſequitur Alex.in d.
conſi. 14. in 6.vol. in 5. colu.circa finem,faciunt,quæ
habentur per Bar.Pau.de Caſ.& alios in l.cōtractus.C.
de fide inſtru. per illum tex. qui dicunt ad eſſe inſtru-
menti, & contractus requiri, ꝙ legatur,& publicetur,
& in dubio non præſumi lectum,nec publicatū,vt ibi,
& per Bal.& Sali.in d.auth.quod ſine,etiam ſi in teſta-
mento facto inter liberos eſſemus : ſed in caſu noſtro
in protocol'o,ſiue in matrice, & ſic in prima origina
li ſcriptura non reperiuntur ſcripta hæc verba actum
ſiue publicatū &c.nec ſumus in teſtamento inter libe-
ros , ergo huiuſmodi teſtamentū tanquā imperfectū
52 non dicetur validum.¶Octauo † adhoc, vt teſtamen-
tum etiam factum inter liberos valeat, requiritur , ꝙ
in ſcriptura teſtamenti fuerit dies,& cōſul deſcriptus,
alioquin teſtamentum non valeret,vt in terminis vo-
luit Sali.in d.auth.quod ſine,& Bal.ibi expreſſius circa
finem,qui dicit, ꝙ licet regulariter in ſcriptura priua-
ta dies, & conſul non requirantur , tamen in ſcriptura
priuata teſtamenti inter liberos requiruntur per tex.
d.auth.ſæpius enim fieri,& mutari poteſt, & ſtatur vl-
timæ:facit,quod habetur per docto.maximè moder.
in c.j.de fide inſtru. & in l.ſi quis. §.ſi initium per Bar.
glo.in l.generali. C.de tabula.lib.10.& in auth. vt pre-
pon.nom.imper.glo.in l.iuriſgentium.§.quod ferè.ff.
de pactis, & ſcriben.in rub. ff.de noui op.nunciat. vbi
53 † de eſſentia inſtrumenti, ꝙ apponatur dies,& conſul,
ſiue eius loco nomen Papæ,vel Imperatoris:ſed in ca
ſu noſtro nec in prima originali ſcriptura , nec in li-
bro extēſorum notarij,nec in inſtrumēto publico re-
peritur deſcriptus conſul ſiue nomen Papæ,vel Impe
ratoris , ergo teſtamentum dicetur nullum, & inuali-
54 dum. ¶Nono conſiderandum eſt, ꝙ † ad hoc, vt in-
ſtrumentum valeat, fidemq; faciat, requiritur, ꝙ fue-
rit confectum, & ſcriptum à notario legitimè creato,
qui auctoritatem conficiendi publica inſtrumenta
habeat,alioquin priuata ſcriptura cenſeretur,cui non
datur fides, pręterquam in teſtamento inter liberos ,
vt in d.auth.quod ſine,& in d.l.fi.C.famil.herciſ.Ita vo
lunt docto.omnes in c.j.de fide inſtrum. Bal.in rub.C.
eod.tit.& idem refert, ac ſequitur Felin.in d.c.j. Ioan.
And.in addit. Specu.in titu.de inſtru. edit. in §. reſtat,
verſi.quid ſi producatur, Anton.in d.c.j.Bal.in c. 2.de
fid.inſtrum. Cardin. in clemen. j. in 3. q.de procurat.
55 † & non ſufficit aliquem fuiſſe deſcriptum in matricu
la notariorum,niſi ſolitus ſit exercere officium tabel-
lionatus, aliàs priuilegio notariatus non gaudet , ad
tradita per Bar.in l.ſcriniarios.C.de teſta.milit.& hoc
ſequitur Felin. in d. c. j.in 6. colu.ſed in caſu, de quo
agitur, hic Ser Bernardinus aſſertus notarius non eſt,
nec erat ſolitus officium tabellionatus exercere , im-
mo conficiendi inſtrumēta publica auctoritatem nō
habeat', quoniam in eo non aderāt requiſita neceſſa-
ria ad hoc, vt poſſet tanquam notarius rogari de teſta
mentis, aliiſq; actibus ex forma ſtatutorum ciuitatis
Mutinæ, & maxime cuiuſdam conſtitutionis editæ ,
præſide Illuſtri Do. Franciſco Guicciardino , quæ ex
certa ſcientia fuit à ſede Apoſtolica confirmata,& ap-
probata cum clauſula decreti,ergo ſequitur,quòd te-
ſtamentum confectum, vt dicitur, ab ipſo Ser Bernar
dino eſt nullius roboris , & firmitatis, veluti in dicta
conſtitutione , & confirmatione Apoſtolica conti-
netur : in illa enim cautum eſt, quòd omnes notarij
debeant habere vnum librum intitulatum , item bul-
latum, quottatum, & affoliatum,in quo debeant ſcri-
bere infra octo dies inſtrumenta, de quibus ipſi ro-
gati erunt per ordinem abſq; ſpatio, & apoſtillis.item
quod

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quòd ipſi teneantur facere, & habere vnũ repertoriũ per alphabetũ omnium ſuorũ rogituum: quæ omnia per ipſum Ser Bernardinũ perfectè nõ fuerunt adimpleta, ergo teſtamentũ hoc nullum, & inualidum dice-
56 tur tanquã factũ non ſeruata forma requiſita, † quæ omnino in teſtamentis eſt obſeruanda, vt habetur in l. j. ff. de lib. & poſth. & argumento. l. Iulianus. §. ſiquis rem. ff. ad exhiben. Quod autẽ hæc ſint de forma, apertè colligitur ex ijs, quæ habentur in dicta conſtitutione, in qua apponitur clauſula annullatiua, ſiue decreti; ſi aliter fieri cõtingeret, quo caſu poſita in dicta cõſtitutione dicuntur eſſe de forma, argumẽto eorum, quæ plenè habentur per Ale. & alios in d. l. j. ff. de li. & poſth. Prętere in dicta conſtitutione cũ ſimili clauſula annullatiua requiritur, ꝙ ipſi notarij antequã ſtipulentur, & publicent inſtrumenta, ſiue teſtamẽta, in primis debeant inſtrumentũ, vel teſtamentũ ſcribere, & notare: quod factum nõ fuit in caſu noſtro per ipſum Ser Bernardinũ, quia ipſe nõ ſcripſit, neq; notauit illud teſtamentũ, ſed, vt dicitur, illud, vel eius tenorẽ legit, & publicauit ſuper quodam folio manu alterius ſcripto. Quare ex hoc teſtamentũ debet dici nullũ: & ſuccurſum eſſe diceretur indemnitati ipſius D. Eleanoræ hæredis inſtitutæ cõtra Ser Bernardinũ, qui hęc omiſit facere, prout in dicta cõſtitutione continetur, cautumq́; reperitur. Item ſub eadẽ ſimili clauſula annullatiua cautũ eſt in dicta cõſtitutione, ꝙ omnes notarij, qui volunt de inſtrumentis, & teſtamentis rogari, ad hoc, vt ipſi poſſunt rogari, & cõficere inſtrumẽta, & teſtamẽta, obligati eſſent ſe perſonaliter præſentare corã Illuſtri D. Gubernatore cum ſuo libro rogituũ, ſeu in quo vellent in futurũ extendere inſtrumenta, & teſtamenta infra tempus, & terminũ vnius menſis inchoandi à die, quo dicta conſtitutio fuit publicata, vt latius in ea continetur: alioquin ipſis ſe ita non præſentantibus, nec comparentibus, non poſſent conficere aliqua inſtrumenta, nec teſtamenta, & ſi quæ facerent, illa eſſent nulla, nulliuſq́; momenti, vt habetur in ipſa conſtitutione. Sed ipſe Ser Bernardinus infra dictum tẽpus ſe ita non præſentauit, ergo &c. Quod
57 autem ſe non præſentauerit, præſumitur, † quoniam hæc eſt mera negatiua, quæ de per ſe dicitur de iure probata, & fundata arg. c. quoniã cõtra de probatio. cum ibi not. ſatiſq; hoc dicitur probatum, ex quo nõ probatur contrarium, vt ibi cum ſimil. & inualidantur proceſſus facti vigore taliũ inſtrumẽtorum, quæ abſq; ſolennitatibus præmiſſis facta eſſent. Præterea ex forma dictæ conſtitutionis notarij rogati de teſtamẽtis, vltimiſq́; volũtatibus tenẽtur illa præſentare, vt regiſtrẽtur: & ita debent regiſtrari in memorialibus cõmunis Mutinæ infra viginti, vel triginta dies à die confectionis, & rogationis illorũ: alioquin eſſent nulla, nec ex illis poſſet aliquid peti: Sed in caſu noſtro teſtamentum, de quo agitur, infra dictum tẽpus in memorialibus non fuit regiſtratum, immò nec infra tempus vnius anni, quia teſtamentũ fuit factũ, ſeu publicatum, vt dicitur, de anno 1524. die 29. Iulij, & ferè immediatè teſtator poſtea mortuus fuit, deinde de anno 1525. die 29. Decembris fuit regiſtratum in memorialibus, vt ex proceſſu apparet, ergo ex hoc capite etiã dici poteſt teſtamentum non valere, & ex eo non poſſe quicquam peti, vt in ipſa conſtitutione continetur. ¶ Et quamuis ex præmiſſis poſſet colligi reſpõſio adductis ſupra pro parte contraria, tamen, vt clarius appareat de optimo iure illorum de quatuor fratribus, ſigillatim vnicuiq́; fundamento reſpondebo. In primis itaq; allegatur conſilium Alex. 14. in 6. col. vbi ſecundum præfatum D. Conſultorem caſus noſter decidi videtur: ſed rectè conſiderando caſum, ſuper quo Alex. conſuluit, ille eſt à noſtro lõgè diuerſus, & credo Alexan. in caſu ſuo optimè iuſteq; conſuluiſſe, quãuis aliqua ab eo in dicto conſilio adducta ad
58 caſum facere videantur, † tamen illa procedunt, cumq; habent indubitanter, ſtantibus ijs, quę in [illegible] conſilij ſui concurrebant: Nam ibi inter roga[illegible] notarij reperiebatur ſcriptura teſtamenti partim [illegible]pta manu teſtatoris, & partim manu tabellionis cum quibuſdam cancellationibus, & apoſtillis in margine & ſine ſubſcriptione, & ſigno notarij, & in fine [illegible] ſcripturæ manu ipſius notarij erãt ſcripta hæc verba actũ in tali loco præſentibus infraſcriptis teſtibus cum ſpecificatione nominũ, & cognominũ [illegible]bus arguebatur, & præſumebatur teſta[illegible] lectum, & publicatum per notarium, & [illegible]ctũ, vt dixi ſupra poſt Bal. Sal. & alios: & in hoc [illegible]cit totale fundamentũ in d. conſ. prout apparet [illegible]bis ſuis, dum hoc ſæpius repetit: At in caſu noſtro [illegible] fuerunt appoſita, nec ſcripta illa verba, actũ præſ[illegible]bus &c. ex quibus infertur teſtamentũ non fui[illegible]fectum. Item in caſu Alex. teſtes fuerunt roga[illegible]ligitur ex verbis illis, actum præſentibus infra[illegible] teſtibus &c. ex quibus verbis teſtes dicuntur ro[illegible] præſupponit Alex. in d. conſi. in fi. ſed in caſu [illegible] teſtes fuiſſe rogatos nec apparet expreſſe, nec ex [illegible] verbis, actum præſentibus teſtibus &c. quę nõ fuerunt appoſita, neq; deſcripta, nec ex alijs verbis, quę non [illegible]periuntur, nec ſunt ſcripta in protocollo, ſeu in folio originali, ꝙ per ipſum notarium tempore cõfectionis teſtamenti fuerit lectum, & publicatum, ad quod ſtan[illegible] hoc dubio eſt recurrendum, illiq́; ſtãdum, vt ſupra [illegible]ctũ fuit, ergo &c. Præterea in caſu conſilij Ale. ob[illegible]nata, & appoſita fuerunt oĩa ſolennia, videlicet di[illegible] annus, cõſul, indictio, & cætera requiſita, vt ipſe Al[illegible] ibi pręſupponit: in caſu autẽ noſtro multa ſolennia [illegible] fecerũt, & omiſſa fuerũt, & inter alia nomen Cõſul[illegible] ſeu Papę, itẽ & ea quæ requirebãtur ex forma conſtitutionis Ciuitatis Mutinę, quę dici poteſt conſtitutio apoſtolica, ex quo certa ſcientia Papę fuit confirmata arg. l. ij. §. omnia noſtra C. de vet. iure enuclea. Accedat his, ꝙ in caſu Alex. cancellationes, & interlineaeræ non erant circa ea, quę ſunt de ſubſtantia totius inſtrumenti, ſiue teſtamenti, ſed circa vnum capitulum, quod non erat de ſubſtantia totius inſtrumenti, [illegible]ca vnum legatum: In caſu autem noſtro cancellationes erant circa diem, annũ, & nomẽ notarij, quæ reddunt ſuſpectum totum teſtamentum, quia dicuntur eſſe circa id, quod eſt de ſubſtantia totius teſtamenti, & inſtrumenti: vt dicit Ale. in d. conſi. in 2. col. in verſ. ſecundo &c. per not. per Bal. & doct. in l. ſi ex falſis C. de trãſactio. & ſic ex prædictis, multiſq; alijs, quæ colligi poſſunt ex verbis Alexan. in d. conſi. colligitur, ꝙ caſus noſter eſt penitus alius, & diuerſus à caſu, in quo conſuluit Alex. qui rectè quidem conſuluit teſtamentum valuiſſe, & ex eo potuiſſe ſuccedi, quia in ſcriptura, ſiue protocollo teſtamenti erat ſcriptum, actum præſentibus talibus teſtibus &c. in quo Alex. totum facit fundamentum: Vnde infertur, de mente Alex. [illegible] eſſe, ꝙ ſi non fuiſſet ſcriptum hoc modo, actum præſentibus teſtibus &c. neq; fuiſſent in ſcriptura teſtamenti appoſita omnia, quæ ſunt de ſubſtantia totius inſtrumenti, vt quia fuiſſet omiſſum nomen Papæ, & cancellationes fuiſſent factæ circa ea, quæ erant de ſubſtantia totius inſtrumenti, vt circa diem, annum, nomenq́; notarij. teſtamentum non valuiſſet, neq; ex eo potuiſſet hæreditas adiri. Ex quibus ceſſant multæ ambages, ac reſponſiones, quas refert, & ponit dictus Dominus Conſultor in ſuo conſilio. ¶ Supere[illegible] modo reſpondere alijs fundamentis pro parte contraria factis: & in primis non obſtant illa, quę in primo fundamento adducuntur, & præſupponuntur,

nem, ꝙ ex quo multipliciter ꝯſtat de voluntate, & mē-
te Gaſparis teſtatoris illa ſeruanda eſt, vt eius mater
Eleanora ex tali teſtamento poſſit ſuccedere, vt hæ-
res vniuerſaliter inſtituta, ꝑ ea, q̄ ſ. plenius adducta sūt
Quia reſpondet primo, ꝙ dato, ſed non ꝯceſſo, ꝙ etiā
ex huiuſmodi ſcripturis poſſet colligi mens, & volū
teſtatoris volentis Eleanorā eſſe hæredē, tn̄ nō ſe-
quitur ex hoc, ꝙ ipſa hæres eſſe debeat, ex quo teſta-
mentum fuit nullū, & inualidū, vt ex pluribus demō-
ſtratum eſt: † Neque ſatis eſt teſtatorē ſic voluiſſe, niſi
in teſtamento faciendo fuerint illā ſeruata, q̄ de iu-
re ſeruari debuerunt, & ſolennia interuenerint, quo-
ad effectū ſaltē petendi, & agendi, vt eſt tex. cum glo.
& ibi Bar. Bal. & omnes docto. in l. ſi poſt diuiſionem,
& in l. ſi quis. C. de iuris, & fac. ignor. vbi ex teſtamē-
to nullo & inualido, vel ratione ſolennitatis omiſſæ
vel alia cauſam, quāuis colligat voluntas teſtato-
ris, ex qua cauſat q̄dā naturalis obligatio, ſeu quoddā
naturale vinculū, tn̄ ex eo nec agi, nec aliquid peti po
teſt, ad quod facit l. nemo pōt cū ibi not. ꝑ Bart. Alex.
& alios ff. de leg. j. & faciūt illa, q hn̄r per Ale. in l. hac
60 conſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſtam. † vbi licet ex
ſcriptura teſtamenti ſcripti manu teſtatoris colligat
mens, & voluntas teſtatoris, vt in auth. qđ ſine. C. de
teſta. & l. ſi. C. fami. ercis. Tn̄ ſi illa nō fuerit lecta, nec
publicata nō valet: nec ex tali teſtamento aliquid pe
ti pōt, & maximè qn̄ non eſſemus in teſtamēto facto
inter liberos, qđ etiam non ualeret, ſi eſſet ſcriptū ma
nu teſtatoris, & nō eſſet publicatū, vt tradunt Bal. et Sa-
61 lic. in auth. qđ ſine. † & Decius in conſ. 97. in 2. col.
in 2. dub. & in conſ. 317. inquit, voluntatem teſtato-
ris oriri ex inſtrumento teſtamenti formiter, & ſo
lenniter ſcripto. Quare ex is manifeſtè patet, ꝙ nō
ſequi conſtat de voluntate, & mente teſtatoris, ergo
teſtamentū valet. ſeu ex eo agi pn̄t, & peti id, quod in
eo relictū. ¶ Præſupponitur etiā in dicto primo
fundamento, ꝙ de uoluntate teſtatoris appareat ex
eo, q duobus annis ante, q̄ dictus Gaſpar teſtamentū
faceret, de quo Ser. Bernardinus dr̄ eſſe rogatus, fece-
rat aliud eiuſdē tenoris teſtamentū, de quo Ser Bla-
ſius quidam fuit rogatus, qđ quidē Ser Blaſius poſtea
dedit, & reſtituit Gaſpari teſtatori, vt illud Ser Bernar
dino, qui de eo rogatus eſſet exhiberet: q Ser Bernar
dinus cancellauit diē, annum, & nomen ipſius Ser
Blaſij quemadmodū ꝑfatus Do. Conſultor pręſuppo
nit. Quæ omnia mihi videntur ſomnia, qa illa non vi
deo, nec reperio fuiſſe deducta, nec in proceſſu pro-
bata: Et ſi verū eſſet, Ser Blaſium fuiſſe prius de teſta-
mento Gaſparis rogatum, non eſt veriſimilè, ꝙ ipſe
protocollum ſuum, & originale tradidiſſet Gaſpari
teſtatori ad finem, & effectū, vt cancellaretur, & pone
retur penès alium: qm̄ † originalia ſemper debent re-
manere penès notarium, q fuit rogatus, & ita notarij
iurant tpe, quo creant, ꝯſeruare, & cuſtodire ſemper
penès ſe originalia, ut hr̄ per Doct. maximè Felin. in
c. qm̄ contra in 6. & 7. notabili extra de probat. Vn-
de non eſt p̄ſumendum, ꝙ Ser Blaſius ꝯ iuramentum
ſuum illud originale teſtamenti dimiſiſſet, quia non
præſumitur quis velle delinquere l. merito. ff. ꝓ ſocio,
& ſemper p̄ſumendum eſt originalia eſſe penès nota-
rium, qui de ijs fuit rogatus, neque eum illa amiſiſſe,
vel dimiſiſſe. l. ſi qs ex argentarijs. §. prætor ait: & ibi
Bal. Paul. de Caſtr. Alex. & omnes. ff. de eden. Et dum
in dicto primo fundamento præſupponitur, quod
dictum teſtamentum fuit deſcriptum manu ipſius te
ſtatoris, videlicet Gaſparis, ceſſat omnis ſuſpitio fal-
ſitatis, per tex. in auth. de tabellio in prin. iuncta gloſ.
63 cum ſimil. Reſpondeo † hoc verum eſſe in teſtamen-
to facto inter liberos, vt in d. auth. quod ſine, & in cor
pore, vnde ſumitur. C. de teſta. & in l. fin. cum ibi not.
C. fami. erciſ. Secundo dico, quò reſpectu eorum, quę
manu ipſius teſtatoris ſcripta reperiuntur, tollitur, &
ceſſat ſuſpitio, ſed non reſpectu eorum, quę manu no
tarij fuerunt ſcripta, & quæ fuerunt cancellata. Mul-
ta alia quoque in dicto primo fundamento præſuppo
nuntur, quæ cum in facto conſiſtant, & minimè pro-
bata reperiant, nulla alia opus eſt reſponſione. ¶ Nō
obſtat ſecundum fundamētum, ꝙ protocollum, ſeu
originale ſit illa ſcriptura teſtamenti, quæ fuit exten-
ſa, & in libro extenſorum ſcripta reperitur, & non
prima originalis ſcriptura, per ea, quæ uoluit Bald. in
d. l. noſtram, & Bar. in d. l. ſempronius cum alijs ſ̄. alle-
gatis. Quia, vt initio p̄ſuppoſui, hoc eſt penitus falsū,
neq; Bald. in d. l. noſtram hoc dicit, ſed totum cōtra-
64 rium, & ita eſt de mente omnium, ꝙ † propriè, & ve-
rè protocollum, & originalis ſcriptura ſit illa prima
ſcriptura, q̄ legitur, & publicatur per notarium roga-
tum, & ex qua ſumitur illa ſcriptura, q̄ in libro exten-
ſorum ponitur, & ſcribitur. Quare dictus do. Conſul-
tor verba Bart. Bald. & aliorum fideliter hoc non re-
65 fert: † Et Sozi. in conſi. 277. in 2. lib. qui vult recurren-
dum eſſe ad extenſum in libro notarij, & extenſorū,
illique ſtandum eſſe, loquitur, quando eſſet differen-
tia inter librum extenſorum, & inter inſtrumentum
authenticorum, qa extenſum in libro eſſet magis o-
riginale, & p̄ſertim qn̄ protocollū, & prima origina-
lis ſcriptura non teperiretur: ſed quando extaret pro
tocollum, primaque ſcriptura, tunc ipſe p̄ſupponit,
quòd illa dicatur propriè originalis ſcriptura, & pro-
tocollum, & quòd in caſu diſſonantiæ illi potius ſtā-
dum ſit, quàm extenſo in libro extenſorum, & publi-
co īnſtrumento, vt etiam volunt Bal. Bar. & alij, quos
ſupra ad hoc allegaui. Sed in caſu noſtro extat, & re-
peritur prima originalis ſcriptura, q̄ fuit, vt dicitur, le
cta, ergo illi ſtandum eſt tanquam magis originali ꝑ
66 ea, quæ ſupra in principio dicta ſunt. † Nec eſt verum
vt præſupponitur in dicto ſecundo fundamento, ꝙ
ſtilus, & conſuetudo notariorum ſit ſemper lacerare
ꝙ cancellare primam ſcripturam, ſeu baſtardellum,
vel primam imbreuiaturam, poſtquam illorum te-
norem in libro extenſorum extenderunt, quoniam,
nec Bald. in d. l. noſtrā, nec Sozi. in d. conſ. hoc dicunt
neq; ita loquuntur, ſed ipſe Sozi. dicit hoc ſeruari per
aliquos notarios in ciuitate Serenarū, non aūt p̄ſup-
ponit hoc vbiq; eſſe generale, prout ꝯſultor præſup-
ponit in dicto ſuo fundamento, quod quidem cum
corruat, omne quoque ædificium, qđ ſuper illo ere-
67 xit, debet corruere, c. cum Paulus. j. q. j. Præterea † nec
etiam verum eſt, ꝙ notarius impune poſſit lacerare
prima originalia, primaſq; ſcripturas, poſtquam illas
notarius extendit, & in libro extenſorum poſuit, ne-
que hoc dicit Bald. in d. l. noſtram, ſed aliter loqui-
68 tur: † imò debet illa originalia penès ſe conſeruare,
& cuſtodire, quemadmodum in principio ſui officij,
& creationis notariatus iurauit, vt habetur per Felin.
in d. c. qm̄ contra de probat. ibiq; eſt tex. facit etiā id,
qđ ꝑ docto. hr̄ in d. l. ſi qs. §. ſi p̄tor. ff. de eden. Quin im-
69 mò dico † notarium puniendum eſſe, ſi ſua protocol
la, & prima originalia locauerit, & qn̄q; ob hoc pote
rit torqueri, qm̄ ea tenetur ꝯſeruare, & cuſtodire, vt
ſi aliqua oriat ꝯtrouerſia, veritas poſſit declarari, &
inueniri, vt voluit Bal. in rub. C. de fid. inſtr. ī 8. colum.
¶ Non obſtat quartū fundamentū factū ex doctrina
Bal. in rub. C. de fid. inſtr. in 7. col. in verſ. Sed pone, vt
70 ſ̄. dixi, qa primo reſpondet † ꝙ Bal. ibi nihil pro illo
ſuo dicto allegat, & erubeſcimus, cum ſine lege loq-
mur. l. illam. C. de collat. & propterea eius opinio eſt
magiſtralis, non aūt neceſſaria, cui ſtandum non eſt,
niſi quatenus lege, vel ratione probetur, vt de opinio
ne gloſ. dicit Bar. in l. prolatam. C. de ſenten. & con-

trarium

71 trarium vr̃ verius, qm̃ † teſtamentum in quo a nota-
rio fuerunt omiſſa ſolennia, q̃ ex ſuo officio apponi
debebãt, cenſeť falſum l.iubemus.C.de teſtam.ut vo-
luit Richar.Malumb.in l.ſi poſt diuiſionẽ C. de iuriſ.
72 & fac.igno.& Bart.ibi dicit, ꝙ † teſtamentũ in dubio
præſumitur valere, niſi de vitio viſibili ꝯſtet arg.l.2.&
l.fi.cũ ibi not.C.de edic. diui Adr. tollen. Sed in caſu
noſtro de vitio viſibili multipliciter ꝯſtat, vt ex præ-
73 dictis apparet, ergo &c. Præterea † Bal.loquitur, et ita
debet intelligi, qñ notarius, q aliqua ſolennia omiſit,
vellet in eadẽ ſcriptura, & in eodẽ protocollo, in quo
illa omiſit, ſupplere omiſſa, qa ex ſuo officio poteſt;
Sed ſi ex illa prima ſcriptura vellet aſſumere vnũ exẽ-
plum, vel tranſumptũ, & in illo exemplo, aut tranſũ-
pto vellet ſuplere id, qđ in prima originali omiſiſſet,
ꝑfectò non poſſet, alioquin orireť ſuſpitio, & eſſet re-
currendũ a primã, illiq; ſtandum, vt dicit Bal.in d.l.no
ſtrã cũ alijs s̃.ad propoſitũ allegatis. Præterea dictum
Baldi procedit, qñ ſolũ eſſet q̃ſtio de errore, ſecus ſi
de fide inſtrumenti, vt qa diceret teſtamentum eſſe
falſum, nec fuiſſe factũ, neq; perfectũ nec lectũ: quo
caſu diceretur eſſe q̃ſtio de fide inſtrumenti, prout in
caſu noſtro contingit ꝑ ea, q̃ habentur per Bal. & Sa-
lice.in d.auth.qđ ſine cum ſimil. tunc.n. notarius ni-
hil poſſet addere, nec ſupplere id, qđ de ſolennitate
fuiſſet per imperitiam, & negligentiã notarij omiſſũ
vt in terminis noſtris voluit Bal.in d.rub.in loco p̃al-
legata col.7.in verſ.vnum ſcias.¶ Non obſtat qntum
argumentum, ꝙ in dubio p̃ſumi debet teſtamentum
valere, niſi contrarium probetur l.ſi poſt diuiſionem,
ibiq; Bar.C.de iuris, & fac.ignor.& multis modis con
ſtat de voluntate teſtatoris, ꝙ ipſe voluit Eleanoram
eius matrem eſſe hæredẽ ex teſtamento, nihilq; con-
tra fuit probatum, ergo &c. Quia breuiter reſpondeť
primo, ꝙ de volũtate teſtatoris valida, & perfecta nõ
conſtat, vt in reſponſione primi argumenti dictũ fuit.
74 Secundo † dico plura fuiſſe probata q̃ vitium teſta-
menti viſibile continent, & ex qbus apparet aſſertum
teſtamentum fuiſſe nullum, & inualidum, ita quòd
ex eo non poteſt, nec potuit hæreditas adiri, ex qbus
ceſſat præſumptio, per quam teſtamentum cenſebať,
ſeu præſumi debebat validum, vt colligitur ex iis, quę
ſupra fuerunt plenè adducta, iunctus not. per Bart.in
d.l.ſi poſt diuiſionem, qui dicit, in dubio teſtamentũ
præſumi debere validum, niſi contrarium probetur,
& contrarium probatur, quando conſtaret de uitio
viſibili iuxta d.l.fin.C.de edic.diui Adr.tollen.¶ Non
aduerſatur ſextum argumentum, quòd cum reperia-
tur teſtamentum manu ipſius teſtatoris deſcriptum,
illud ex hoc validũ dici debet, arg.d.auth. quod ſine
C.de teſta.& l.fi.C.famil.herciſ.cumq; etiã in eo repe
riantur deſcripti teſtes, magis debet valere, qa ex hoc
dicitur de mente teſtatoris conſtare, vt ibi not. Nam
reſpondeo primo, ꝙ teſtamẽtum, de quo Ser Bernar-
dinus Saxoguidanus fuit rogatus, non fuit manu te-
75 ſtatoris ſcriptum. Secundo † poſito, ſed non conceſ-
ſo, ꝙ fuerit manu teſtatoris ſcriptum, hoc non debet
aliquid operari in caſu noſtro, in quo fuit inſtitutus
hæres extraneus, hoc eſt mater: ſpeciale. n. eſt fauore
liberorum, ꝙ teſtamentum ſcriptum manu teſtato-
ris inter liberos valeat d.auth.quod ſine, & d.l.fi. Ergo
regulariter contrarium dicendum erit l. ius ſingula-
re ff.de legib. Tertio dico, quòd ad hoc, vt teſtamen-
tum ſcriptu manu teſtatoris dicatur validum, & fir-
mum, quando in eo non eſſent liberi inſtituti, requi-
riť, ꝙ in eo fuerint deſcripti teſtes, & rogati, niſi dictũ
eſſet, actum p̃ſentibus teſtibus &c. ẽt ſi eſſemus in te-
ſtamẽto facto inter liberos, vt volunt Bal.Salic. & alij
in d.auth.qđ ſine.& hr̃ in l.hac cõſultiſſima, §. ex im-
perfecto C.de teſta.& in d.l.fin.& per Alex.in d.ꝯſ. 14.

76 Præterea † qñ teſtamentum eſt deſcriptum ma[illegible]
ſtatoris ẽt inter liberos, vt dixi, dẽt publicari, vt [illegible]
Bal.item in eo dẽt eſſe appoſitus dies, & Conſul[illegible]
nomen Papæ arg.not.in l.generali C.de tabu. [illegible]
& in auth.vt p̃pon.nom.Imper.in l.iuriſgentiũ [illegible]
rè.ff.de pactis, & in l.ſi quis ex argentarijs §. [illegible]
per Bar.in repetit.ff.de eden.& in c.j.per Modern. [illegible]
ſide inſtr. alioquin teſtamentum etiam inter liberos
non valeret, vt uolunt Bal.Salice.& alij in d.auth.qđ
ſine circa finem: Minus ergo valeret inter extraneos
Sed in caſu noſtro non reperitur lectũ, nec publicatũ
imò contrarium p̃ſumitur, quia, ut dic[illegible]
in eo actum &c.item in eo non eſt deſc[illegible]
ſeu eius loco nomen Papæ, vel Imperato[illegible]
ci conſuetudinẽ, ergo &c. ¶ Non obſt[illegible]
fundamẽtum de clauſula codicillari, q̃ faciret [illegible]
tum valere ſaltem iure fideicommiſſi, vt [illegible]
fuit: Quia reſpondetur primo, ꝙ nec vt teſtam[illegible]
nec vt vltima voluntas, nec alio modo vale[illegible]
qm̃ in huiuſmodi aſſerto teſtamento, in q[illegible]
la codicillaris dr̃ appoſita, non fuerunt ſer[illegible]
ex forma dictæ ꝯſtitutionis Ciuitatis Mutin[illegible]
ꝯfirmatæ ſeruari, & adimpleri debebãt ante [illegible]
& tp̃e, quo dictũ teſtamentũ, ſeu vltima volun[illegible]
bat, de quibus s̃. Et ideo teſtamentũ, ipſo iure [illegible]
luit ẽt tanquam vltima voluntas, vt hr̃ in dicta con[illegible]
tutione, q̃ annullat quamlibet vltimam volunta[illegible]
77 Secundo reſpondeo, † ꝙ ex quo nõ fuit lectum, [illegible]
publicatum, vt p̃ſumitur, ſicuti dictum eſt, nullo [illegible]
do potuit valere ẽt vt vltima voluntas, arg. eorum [illegible]
volunt Bal.Salice.& alij in d.auth.ꝙ ſine. Tertio [illegible]
deo, veluti propriè in noſtris terminis reſpondet [illegible]
in conſ.152.in 2.volu.in penul.col.verſ. Ex præd[illegible]
ꝙ cum in huiuſmodi teſtamento non ſint deſc[illegible]
teſtes cũ expreſſione nominis proprij, & cogno[illegible]
nis, & alijs demonſtrationibus ad hoc requiſitis, cla[illegible]
ſula codicillaris non poteſt aliquid operari. Præterea
non apparet, nec ſcriptum eſt, ꝙ teſtes ſeu notarius te
ſtatorem cognouerint per ea, quæ ſupra dicta ſunt,
ergo &c.& ita Alex.in d.conſ.152.& in conſ.[illegible]
volu.videtur ferè in terminis conſulere ad fauorem
dictorum de quatuor fratribus.¶ Non obſtat [illegible]
fundamentum, ꝙ in dicto aſſerto teſtamento [illegible]
fuerunt plura legata ad pias cauſas, ergo debuit va-
re, quamuis non fuerit ſeruata ſolennitas iuris po[illegible]
ui, ſed ſola iuriſgentium c.relatum cum ibi not[illegible]
de teſtam.& habetur per docto.in d.l.hac conſultiſſi-
ma §.ex imperfecto: Vnde quamuis teſtes nõ fuerin[illegible]
rogati, neq; fuerint ſeruata ea, quæ requiruntur ex for-
ma dictæ conſtitutionis Ciuitatis Mutinæ, tamen te-
ſtamentum debet dici validum per ea, quæ ſupra ple-
78 nius fuerunt adducta: Nam primo reſpõdeo, [illegible]
legata pia poſſet valere, quoniam illa lege ciuili [illegible]
poſitiua non arctantur d.c.relatum, & c.cum e[illegible]
teſta. Sed quoad concernentia alias perſonas, [illegible]
piam cãm, non diceret teſtamentũ valere non [illegible]
ta forma, nec interuenientibus ſolennitatibus requi-
ſitis arg.d.§.ex imperfecto in verſ.Si vero, & in l.[illegible]
fi.C.fami.her.vbi caſus, & not.in d. c.cum eſſes, & in
d.c.relatũ, & ibi ſcriben.ibiq; ẽt hr̃, ꝙ legata pia etiam
abſque eo, quod hæredis inſtitutio facta fuerit, valere
79 poſſunt. Secundo dico, † quòd in caſu noſtro ẽt teſta-
mentum non potuit valere ad pias cauſas, quia teſtes
in eo non fuerunt deſcripti cum ſuis nominibus pro-
prijs, & cũ alijs demonſtrationibus à iure requiſitis,
vt in terminis conſuluit Alex.in d.conſ. 152. Præte-
80 rea † ex quo in huiuſmodi teſtamento non fuit ap[illegible]
ſitus Cõſul, ſiue nomẽ Papæ, valere nõ debuit etiam
quoad legata facta ad pias cãs, quoniã ſic non vale-
ret ẽt inter liberos, vt uolunt Bal.& Salice.in d.au[illegible]
quod

quod ſine.& tamen in teſtõ facto inter liberos nõ iu
ris poſitiui,ſed ſola iuriſgentiũ ſolẽnitas ſeruatur, vt
habetur per doc.in d.§.ex imperfecto:itẽ maior non
eſt fauor piæ cauſæ,quam filiorum,immò minor,vt
habetur in c.quicunq; xvij.q.iiij.† Non debet etiam hu
iuſmodi teſtm̃ ad pias cauſas valere,ex quo illud nõ
fuit lectũ,nec publicatũ,nec etiam lectum præſumi-
tur,quo in eo non dicitur,nec eſt ſcriptum,actum
...ibus &c.iuxta illa,quæ habentur per Alex.in
conſi.xiiij.ſicuti etiam non valeret,ſi inter libe
ros factum fuiſſet ad tradita per Bal.& alios doctores
in d.auth.quod ſine. Vlterius ſuper reſponſionibus
propoſitis domini conſultoris non inſiſto,quoniam ex
prædictis illius dicta ſatis clarè iudicio meo apparẽt
reprobata.¶ Addo vnum circa proceſſum factum co
ram Reuerendo domino Gubernatore, & dño Iudi
ce appellationis Mutinæ ſup remedio l.fi. C. de edic.
diui Adr.toll.& ſtatuti poſiti ſub rub. ꝙ hæredes cu-
iuſlibet perſonæ ciuitatis, & diſtrictus Mutinæ &c. per
quod pro parte dictæ Dominæ Eleanoriæ agebatur
& petebatur ſe immitti in poſſeſſionẽ, ſeu manute-
neri, & defendi in poſſeſſione bonorũ hęreditatis Ga
88 ſparis vigore teſtamẽti,de quo ſupra: † quæ remedia
dicuntur merè poſſeſſoria, vt habetur in d.l.fi.& p
Bal.in l.vnica in 2.col.C.ſi de momen. poſſ. fuer.ap-
pellatum per remedium d.l. fi.acquiritur poſſeſſio ci-
uilis, & naturalis, & illa,quę erat penes defunctũ tp̃e
89 mortis,vt habetur in d.l.fi. † per remedium verò
dicti ſtatuti acquiritur poſſeſſio,quæ dicitur ciuiliſſi-
ma,quæ acquiritur ex ſtatuto ipſo iure abſq; apprehẽ
ſione facto ipſius hæredis, immò continuatur de
defuncto in ipſum hr̃dẽ,vt voluit Bal.in l.fi.in iij.col.
verſi.tñ non eſt C.de ſacroſ.eccl. Alex.in l.j.in
prin.Roma.ff.de acq.poſ.ſed tñ ex primo reme-
dio acquiritur vera poſſeſſio,& ſecundo aũt ficta, vt
per Bal.in auth.defuncto col.2.in verſi. non tamẽ
C.ad tertullia.† Et ſm Bal.in rub.extra de cau.
poſſ.& propr.quem refert Ale. in d.l.j.in prin.ff.de ac
qui.poſſeſſ.dicitur poſſeſſio artificioſa,quia ex artifi
cio legis acquirit̃,ſeu trãsfertur:& † hæc poſſeſſio ci-
uiliſſima eſt debilior, q̃ vera poſſeſſio , vt colligit̃ ex
his,quæ habentur per Ale.in l.cũ hæredes.ff.de acqui.
poſſ.† ex ea nanque nõ tribuitur interdictũ, ſiue poſ-
ſeſſionis recuperandæ ſm Bal. in d.auth. defuncto cũ
ſimil.allegatis p Ale.in d.l.cum hæredes:& † ideò hę
res,cui poſſeſſio ex ſtatuto ipſo iure acquiritur, non
impeditur intentare remedium d.l.fi.C.de edic.diui.
Adr.toll.& alia poſſeſſoria adipiſcendę poſſeſſionis,
vt ſibi verã,& efficacẽ poſſeſſionẽ acquirat , cũ ex ſta-
tuto fictam , & valde debilẽ poſſeſſionẽ acquiſiuiſſe
dicat.† Quinimmò ſi ſtatim mortuo poſſeſſore fuiſ-
ſet per alium apprehenſa poſſeſſio, illa ex diſpoſitio-
ne ſtatuti non diceretur, neque fingeretur in hr̃dem
continuata,nec illi ipſo iure acquiſita: qm̃ per ſtatu-
tum continuatur in hærdem,niſi incontinenti mor-
tuo defuncto poſſeſſore per aliũ poſſeſſio fuiſſet ap-
prehẽſa,vt voluit Raphael. Cuma.in l. Pomponius.
§.quæſitum per illum tex.ff.de acqui.poſſ.Ex quo in-
fertur,ꝙ eſt dare mediũ inter mortẽ defuncti poſſeſ-
ſoris,& acquſitionẽ, ſeu continuationẽ poſſeſſionis
quæ fit mediãte ſtatuto.Et † ideo Bal.in l.j.circa prin.
C.communia de leg.in verſ.ſed nunquid &c.dicit poſſeſſio
nem non transferri per ſtatutum ſine apprehenſione
corporali,& ſic Bal.in hoc ſibimet contrarius videt̃,
cum in locis primo allegatis cõtrariũ tenuerit. Poſ-
ſet tamen Bal.à cõtrarietate ſaluari,quia in locis pri-
mo allegatis loquitur de poſſeſſione ficta,quæ artifi-
cioſa, & ciuiliſſima dicitur, & ſine apprehenſione
acquiritur,ſed in d.l.j.C.communia de leg.loquitur,
& ita debet intelligi,de vera,& ciuili poſſeſſione,quę

ex ſtatuto non poteſt acquiri,niſi mediante corpora
li apprehenſione.Poſſet etiam forte dici , ꝙ ſicut ad
acquirendam verã poſſeſſionem requiritur animus,
& corpus l.iij.in prin.& l.quemadmodum. ff.de acq.
poſſ.ita ad acquirendam fictam,& ciuiliſſimam poſ
ſeſſionem ſaltem requiritur animus hæredis abſque
corporali apprehenſione:& ideo poterit dari mediũ
inter mortẽ poſſeſſoris,& cõfirmationem, ſeu acqui
ſitionem,vt ſupra:qui animus declaratur,ſeu declara
ri poteſt ex actibus extrinſecis iuxta ea,quæ habẽtur
per Bar.in l.gerit,& in l.pro hærede.ff.de acqui.hære.
nam abſq; animo ſaltem alieno,non video,quomo
do poſſit alicui acquiri poſſeſſio:alioqn & dormien
ti,& mortuo poſſet acquiri, quod eſſet abſurdũ arg.
l.j.§.adipiſcimur.ff.de acquir. poſſ.& propterea inte-
rim alius poteſt poſſeſſionem ingredi , per quem in-
greſſum cõtinuatio poſſeſſionis in hæredem poteſt
impediri , vt dicebat Raphael Cuma. ¶ Ex prædictis
infero,ꝙ cum illi de quatuor fratribus ſtatim mor-
tuo Gaſpare ingreſſi fuerint poſſeſſionẽ bonorũ hæ-
reditatis,non potuit in ipſam Eleanoriam hæredem
prætenſam continuari poſſeſſio, & ideò illi non po-
tuit competere remedium dicti ſtatuti, ſed agere de-
buit poſſeſſorio adipiſcendæ,prout etiam egit, videli
cet intentando remedium d.l.fi.C.de edic.diui.Adr.
toll.ſi ei de iure potuit competere iuxta no. per Ale.
in d.l.cum hæredes.Præterea poſito, quod ipſa Elea-
noria potuiſſet intẽtare remedium dicti ſtatuti,quod
eſt idem cum remedio d.l.fi.quod datur nedũ ad adi
piſcendum de nouo,ſed ẽt illi,qui eſt in poſſ. vt con-
firmetur,& defendatur in d.poſſeſ.iuxta ea , quæ ha-
bentur per Bal.Sal.Ale.& alios moder.in d.l. fi.tamẽ
ipſa Eleanoria vigore teſtamenti , in quo dicitur hr̃s
inſtituta,non debuit, nec de iure potuit in poſſeſſio-
nem immitti,prout fuit immiſſa,& ꝓut p Reue. Do.
Gubernatorẽ , & per iudicem appellationis Mutinæ
90 fuit pronuntiatum,tum quia † ad hoc,vt hæres ſcri-
ptus poſſit ex illo remedio in poſſeſſionem immitti,
& in ea confirmari,requiritur,ꝙ coram iudice origi-
nale teſtamẽti, & ſic protocollum producatur , neq;
ſufficeret extenſum in libro notarij , nec inſtrumẽtũ
publicum,& authẽticum,qñ per partẽ aduerſam pe-
teretur originale,& ꝓtocollũ debere exhiberi,& pro
duci,& ſi non produceretur,facienda nõ eſſet immiſ
ſio,vt voluit Bar.in l.j.§.ſi qs duobus.ff.de bono.poſſ.
ſec.tab.& probatur in d.l.fi.& ibi Bar.Ale. Decius,&
oẽs doc.cõiter. Sed in caſu noſtro p illos de quatuor
fratribus ſæpius fuit petitum, & poteſtatũ, ꝙ primũ
originale deberet produci,& exhiberi,& nuquã fuit
productum, & tñ data fuit tenuta , factaq; immiſſio,
ergo illa debet dici nulla,& inualida. Præterea,vt ex
91 prædictis apparet, † ex teſtõ p̃dicto,& ſic ex originali
non potuit dari poſſeſſio , nec intentari illud reme-
dium poſſeſſorium, quod datur hæredi ſcripto , qm̃
illud vitio viſibili multipliciter nõ carebat,vt ex præ-
dictis conſtat,erat.n.cancellatum,teſtes non fuerunt
rogati,ex inſpectione eius apparet nõ fuiſſe lectũ,ſeu
publicatũ,nõ fuit appoſitus in eo conſul, ſiue nomẽ
Papæ,quæ appoſitio eſt de ſubſtantia,vt dictũ fuit,itẽ
dequam pluribus etiam alijs vitijs conſtat viſibiliter,
ergo ex eo illud remedium competere non potuit.
¶ Pręterea circa primum proceſſum factum coram
arbitro aſſumpto ſuper diuiſione bonorũ cõium fa-
cienda inter illos de quatuor fratribus ex vna,& Ga-
ſparem eius nepotẽ ex altera plura dici poſſent,q̃ bre
uitatis cauſa omitto, qm̃ res vltimo loco redacta eſt
ad validitatem,ſeu inualiditatẽ laudi lati per Illuſtrẽ
Comitem Guidonem. Vnum tamẽ non omitto, qđ
92 ſatis ad rem facere uidetur, † ꝙ ex quo compromiſ-
ſum fuit factum per dictum Gaſparem ex vna,& do-
minum

minum Hieronymũ ei⁹ patruũ ex altera ꝓ ſe, & dño Nicolao eius fratre abſente, pro quo de rato promiſit, qui dñs Nicolaus nũquam ratificauit, quinimmo ſemper contra dixit, laudoq; cõtrauenit, & cõſequẽter non põt dici negotium fuiſſe effectum ipſius dñi Nicolai per ratihabitionem iuxta l. 2. §. ſed & ſi ff. de vi, & vi arma. no. per gl. in c. ſicut de ſimon. & per Bal. in l. fi. §. neceſſitate in 4. col. De bo. quæ liberis: Itẽ ex quo tempore cõpromiſſi, & laudi lati bona erant cõmunia, & cõmuniter pro indiuiſo poſſidebãtur per dictos dominos Hieronymum, Nicolaum, & Gaſparem, ſequitur, ꝙ per laudum latum ſuper diuiſione bonorum nullum potuit generari præiudicium dicto Nicolao, qui compromiſſo non conſenſit, vt in c. per tuas cum gl. in verb. ratum. extra de arbit. l. idẽ §. j. eod. tit. l. non diſtinguemus §. ſi mulier, & l. ſi duo cum gl. & ibi doct. ff. eod. titu. de arbit. & conſequenter per laudum ſuper diuiſione bonorum communiũ pro indiuiſo non potuit aſſignari certa pars pro diuiſo ipſi Gaſpari, & certa pars pro diuiſo vnicuiq; ex dictis patruis: item non potuit dictus Gaſpar virtute huius laudi immitti in poſſeſſionem certorum bonorum pro diuiſo, & hoc modo præiudicare poſſeſſioni Nicolai, qui pro vna tertia parte quamlibet minime partem, & glebam omnium dictorum bonorum poſſidebat iuxta tradita in l. 3. §. incertam, & in l. locus cum ibi no. per gl. Bart. & doct. ff. de acquirenda poſſ. quod enim noſtrũ eſt, ſine facto noſtro à nobis auelli non poteſt l. id, quod noſtrum ff. de regulis iuris: nam abſque facto, & voluntate dicti Nicolai non potuit ipſi præiudicari reſpectu dominij, nec poſſeſſionis illorum bonorum, quæ per arbitrũ fuerunt ipſi Gaſpari aſſignata, argumento cap. licet Epiſcopus de præben. in vlt. l. non ab re C. ſi per vim, vel alio modo, & l. meminerint C. vnde vi: ac etiam quia res inter alios acta non debet alijs nocere C. res inter alios acta, & per totum C. quibus res iudica. nõ nocet, l. ſępe. ff. de re iudi. cum ſimil. & tanto magis hoc dicendum eſt, quoniam, vt ex proceſſu facto coram dicto arbitro colligitur, immiſſio poſſeſſionis, ſeu tenuta data dicto Gaſpari, vel ſaltẽ acqſitio poſſeſſionis de bonis ſibi in partẽ aſſignatis facta fuit poſt reclamationem à dicto laudo, & poſtquam petitum fuit coram ſuo iudice dictum laudum reducendum eſſe ad arbitrium boni viri & ſic lite pendente: ergo tenuta, & ingreſſus in poſſeſſionem non valuit, neq; potuit fieri etiam in præiudicium dñi Hieronymi, argumẽto c. j. & per totum extra vt lit. penden. cle. j. cũ ſimil. eodem tit. & no. per gl. in c. nõ ſolum. de appel.
93 in vi. † nam per petitionem reductionis laudi ad arbitrium boni viri ſuſpenditur effectus, & exequutio laudi, ſicut per appellationem effectus ſententiæ, argumento eorum, quæ habentur in d. l. non diſtinguemus. §. cum quidam ff. de arbit. Bal. in c. j. in fi. in j. & 2. col. quo temp. mil. in vſu feud. Bar. in l. ſi ſocietatẽ §. arbitrorũ ff. pro ſocio in verſi. qs erit iudex, Abb. in c. quintauallis in 20. col. extra de iureiu. Bal. in l. tale pactũ §. qui prouocauit ff. de pactis cum ſimi. ergo illa pendente non potuit dictus Gaſpar pro exequutione laudi immitti in poſſeſſionẽ certorũ bonorũ pro diuiſio, & maximè in præiudicium Nicolai poſſidentis illa pro tertia parte ꝓ indiuiſo, qui nõ cõpromiſit, nec illi compromiſſo, nec laudo pſtea lato cõſenſit. Ex quibus ſequitur, ꝙ cum Gaſpar defunctus dicta bona pro diuiſo nõ poſſederit, poſſeſſio illorũ pro diuiſo non potuit Eleanoriam tanquam ipſius Gaſparis hæredem transferri, nec in ipſam continuari vigore ſtatuti ciuitatis Mutinę, cuius remediũ fuit intẽtatum, cum & illud, & remediũ d. l. fi. C. de edic. diui Adr. toll. dentur ſolum reſpectu bonorum, quæ tẽpore mortis defunctus poſſidebat, & eo mod[o] eatenus, quatenus poſſidebat d. l. fi. cum ibi no[...] betur etiam in dicto ſtatuto. Vlterius non p[...] dior, quia ſatis ſuperq; iudicio meo fuerunt d[...] omnia neceſſaria ad victoriam illorum de qua[...] fratribus, de quorũ optimo iure ex præmiſſis c[...] & euidenter apparere exiſtimo. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Forma ſubſtantialis à ſtatuto data ſeruãda [...] minimum mutari poteſt.*
2 *Defectus ſolennitatis in teſtamẽto præſumpt[...] de iure contra notarium de dolo inducit, vt [...] tur, ſecus in aliis actibus.*
3 *Originali potius, quam extenſio inſtrumenti [...]*
4 *Dictio & cætera in aliqua diſpoſitione abbreuiat[...] quid contineat.*
5 *Notarius, q ſcripturas notarij mortui põt public[...] poteſt ſolennitatis defectum, nec accidentalia ſ[...]*
6 *Notarius de teſtamento rogatus ad effectum prob[...] mentum per teſtes in numero teſtium connumerat[...] vt ſex cum notario ſufficiant.*
7 *Teſtamentũ valet, in quo ſex teſtes, notarius, & ſacerdos [in]terfuerunt, cauente ſtatuto, vt vltra numerum teſtium [...] iure requiſitorum ſacerdos adhibeatur.*
8 *Teſtamentum per ſeptem teſtes, haud pauciores probat[...]*
9 *Teſtm̃ factũ corã ſex teſtibus, & notatio de iure cõ[...]*
10 *Statutũ volẽs adhiberi ſacerdotẽ in teſtamentis, & [...] cerdos, publiceq; ſacerdote in loco habeatur, ſtãdũ eſſe [...] pturæ notarij, an hoc de ſcriptura notarij pro forma [...] ſubſtantia poſuiſſe cenſeatur adeo, vt poſt teſtamentu[...] lum fuiſſe ſacerdotem aliter probari nequeat.*
11 *De forma, & ſubſtantia actus quid eſſe dicatur.*
12 *Forma requiſita ad effectum exprimendi, & demonſtr[...] per æquipollens adimpletur.*
13 *Notarius, cui à iure, vel auctoritate ſuperioris fuit [...] comiſſa publicatio ſcripturarũ notarij mortui, [...] ſpeciali commiſſione poteſt illas publicare, & exten[dere].*
14 *Et debet publicare, & extendere, ſicut principalis notarius mortuus facere debuiſſet.*
15 *Notarius publicando inſtrumentum, de quo fuit rogatus [po]teſt, & debet apponere clauſulas ab alijs communit[...] à ſe ipſo apponi ſolitas.*
16 *Actus ſemper cenſetur factus ſecundum conſuetudinem.*
17 *Notarius publicans, & extendẽs ſcripturas notarij mortui quomodo illa publicare, & extendere debeat, ſi varia [...] & loci, & notarij mortui conſuetudines.*
18 *Non poteſt tamen aliquid ex ſuo capite addere.*
19 *Imbreuiatura &c. in teſtamento appoſita ſolum illi clauſula[...] caſſans & irritans &c. ad quas clauſulas extendi poſſit.*
20 *Clauſula codicillaris in teſtamento, in quo quis fratres hæredes vniuerſales, & filiã in re certa inſtituit, quid operetur. Flius ꝑ clauſulã codicillarẽ grauatus reſtituere qd detra[...]*
21 *Codicilli, data validitate teſtamenti facti ſiue ante, ſiue p[oſt] valent, & quem effectum habeant.*
22 *Quid ſi ex teſtõ hæreditas adiri nequeat ob illi⁹ [...]*
23 *Hæreditas in codicillis poteſt per fideicommiſſum relinqui.*
24 *In codicillis factis nullo cõdito teſtõ. vel eo, quod ꝓ nõ facto habetur, verba directa obliquantur, vt codicilli valeant.*
25 *Clauſula codicillaris in teſtamento nullo ratione ſolennitatis omiſſæ quid operetur.*
26 *Teſtamenti, quod eſt nullum ex defectu ſolennitatis, confirmatio facta in codicillis quid operetur, & nu. 29.*
27 *Hæreditatis aditio ſiue ex teſtamento, ſiue ab inteſtato in codicillis ad qui finem requiratur.*
28 *Codicilli aliqui ex teſtõ depẽdẽt, illudq; ſequũtur, aliqui nõ. L. quod manus ff. de iure codicill. declaratur.*
30 *Agnitio legati, & tranſactio facta ſuper contentis in teſtamento, illo non viſo, nec lecto, nec conſiderato, non valent.*

Error